LRKSA OFICIALUS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
Eiseina ketvirtadieniais Redaguoja Matas Zujus
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
71-73 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. Telefonas: VA 3-4711

GAIRSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION
Published every Thursday
Advertising Rates on Application
71-73 South Washington Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa. Phone: VA 3-4711

Second-Class mail privileges authorized January 16, 1950, at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912.

No. 30. KETVIRTADIENIS, RUGPIŪČIO-AUGUST 28, 1958 VOL. - METAI 42-JI

Dienos Klausimai

Rugpiūčio 21-mą Jungtinės Tautos vienbalsiai užgyrė Artimųjų Rytų taikos formulą ir tuo užbaigė dvi savaites užsitęsusią specialią sesiją. Plano priėmimą pagreitino pačios arabų tautos, kurių atstovai pareiškė vienbalsį pritarimą. Planas palieka pačioms arabų tautoms tvarkyti savo santykius siekiant taikingo sugyvenimo. Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Dag Hammarskjold pavesta rūpintis ekonominio plano reikalais padėti arabų tautoms, taipgi rūpintis patvarkymais JAV kareivių ištraukimui iš Lebanono ir britų kareivių iš Jordano. JAV sekretorius Dulles patenkintas priimtu planu, vienok jis įspėja, kad Artimųjų Rytų problemų išsprendimas dar toli gražu neužbaigtas. "Tos problemos turi gilias šaknis, jos turi sprogstantį pobūdį ir gali mus nustebint bile laiku", išsireiškė Dulles. Daugiausia užsivylę Sovietai, kad patys arabai nepareikalavo skubaus amerikiečių ir britų kareivių ištraukimo.

* * *

JAV vyriausybė pasirengusi laikinai suspenduoti nuklinių ginklų išmėginimus. Sovietų Rusija, žinodama, kad ji nenukonkuruos JAV atominių ir hidrogeninių ginklų atžvilgiu, jau šių metų kovo mėnesį paskelbė neva sustabdanti jų išmėginimus. Žinant kiek Sovietų Rusija yra sulaužiusi sutarčių ir iškilmingų pasižadėjimų, nieks po šiai dienai netiki, kad tokių išmėginimų ji nedarytų. Gerai, kad mūsų vyriausybė kalba tiktai apie laikiną suspendavimą, kurį ji galės atšaukti, jei Sovietų Rusija mėgins mūsų šalį ir kitus vakariečius apgauti. Genevoje ilgą laiką vyko 8 valstybių ginklų ekspertų konferencija išmėginimų sustabdymo reikalu. Tie ekspertai tvirtina, kad turint kontrolės sistema galima bus susekti bile kurios šalies slapta daromus išmėginimus ir padaryti atatinkamas išvadas. JAV vyriausybė atkartotinai pasisakė, kad iki Sovietai nesutiks su tarptautinės organizacijos inspekcija ir kontrole, nuklinių ginklų gamyba ir išmėginimai nebus sustabdyti.

* * *

Little Rock Arkansas miestely vėl užvirė košė, kuri neskaniai nuteikia amerikiečius ir sudaro blogą įspūdį užsienyje. Nežiūrint U. S. aukštojo teismo nuosprendžio į vietinę Central High School įsileisti negrus mokinius, gubernatorius Faubus imasi kraštutinių priemonių prie to neprileisti. Neseniai įvykusiuose pirminiuose (primary) balsavimuose, jis, kandidatuodamas po segregacijos vėliava, lengvai laimėjo nominaciją ir tas jam suteikė dar daugiau drąsos neklausyti nei aukštesniojo teismo nei pačios federalinės vyriausybės. Rugpiūčio 20-tą prezidentas Eisenhower per spaudos konferenciją nedviprasmiai pareiškė, kad jo jausmai ir nusistatymas nepasikeitė, jeigu bus reikalas, jis vėl duos įsakymą milicijai įvesti tvarką. Beje, komunistai, stengdamiesi pateisinti savo agresiją ir kruvinus aktus prieš pavergtas tautas, nuolat rodo pirštu į segregaciją dar tebeveikiančią kaikuriose mūsų šalies valstybėse.

* * *

Amerikos Lietuvių Kongreso atgarsiai dar tebeskamba lietuvių laikraščiuose. Vieni kongreso darbus pilnai užgiria, kiti juos aitriai kritikuoja. Kad Lietuvos laisvinimo akcija stiprėtų, o ne silpnėtų, patriotiniai nusiteikusi spauda turėtų susilaikyti nuo aitrių ginčų, kurie visuomenės duosnumą gali tik sumažinti.

LIETUVOS GYVENTOJŲ MASINIO ŽUDYMO BYLA EINA Į GALĄ

Lietuvos gyventojų masinio žudymo byla Ulmo teisme eina jau į ketvirtąjį mėnesį. Dabar jau baigti liudininkų ir ekspertų apklausinėjimai ir eina prokurorų ir gynėjų kalbos. Teismo pasitarimai numatoma užtruks ilgesnį laiką, nes byla ir savo apimtim ir kaltinimų svarbumu yra didžiulė ir paini, tad sprendimo taip greit nelaukiama.

Kai kurie Batakių skerdynių dalyviai išėjo iš proto

Iš liudininkų apklausinėjimo dar pažymėtinas vieno liudininko parodymas, kad kai kurie Batakių gyventojų žudymo dalyviai vėliau išėjo iš proto. Čia, kaip ir kitur, žudymai buvo vokiečių gestapo iš anksto organizuoti.

Liudininkų parodymuose pakartotinai buvo prisiminta ir žudymų Gargžduose. Kai kurie kaltinamieji teisinosi, kad šimtai Gargždų gyventojų buvę sušaudyti už tai, kad priešinosi vokiečių kariuomenei. Vienas iš paskutinių liudininkų, Gargždų kautynėse dalyvavusio vokiečių batalijono adjutantas patvirtino jau kitų liudininkų parodymus, kad jokio civilinių gyventojų pasipriešinimo nebuvo. Tik sovietinių pasieniečių dalinys priešinosi. Apie civilinių gyventojų, ypač žydų ginkluotą pasipriešinimą savo laiku gestapininkai paleido gandus, norėdami tuo savo masinius žudymus bent kiek pateisinti. Panašiai buvo ir Kretingoje.

Gestapininkų kaltė visur pilnai įrodyta

Iš šimtų apklausinėtų liudininkų ir paskutiniesi patvirtino faktą, kad masinius žudymus Lietuvos pasienyje organizavo ir vykdė gestapininkai. Net pačių kaltinamųjų gestapininkų kolegos nesivaržė patvirtinti kaltinamųjų dalyvavimą žudynėse.

Gilų įspūdį į visus teismo posėdžio dalyvius padarė lietuvės Onos Rudaitienės (67 m.) parodymai. Liudininkė pati savo akimis matė, kaip buvo masiniai žudomi Lietuvos gyventojai Virbaliaus apylinkėje. Vienu protarpiu ji vėliau galėjusi prieiti prie pačios duobės, į kurią nužudytųjų lavonai buvo suversti ir jų tarpe ji atpažinusi net vieną pažįstamą. Rudaitienę tie baisūs vaizdai tiek paveikė, kad ji apalpo ir netoliese esančio kerdžiaus buvo nugabenta atokiau nuo žudymų vietos. Žudikai jos parodymu buvę tokiomis uniformomis, kaip būna gestapininkai. Egzekucijos vykusios nuo 5 iki 9 valandos ryto. Tarp nužudytųjų buvę keletas lietuvių, kurie buvo kaltinami išbadėjusiems suimtiems žydams davę duonos. Ir juos už tai sušaudė.

Pirmą kartą apie šaudymus Šilutės apylinkėje

Liudininkus apklausinėjant iškilo net tokie kai kurių kaltinamųjų nusikaltimai, kurie kaltinajame akte nė nebuvo minėti. Vienas liudininkas, buv. kriminalinės policijos komisaras Tilžėje, Wilhelm Gehrke, 51 m., po karo buvo persikėlęs į Švediją, bet iškilus Lietuvos gyventojų žudymo bylai, švedų buvo perduotas vokiečių įstaigoms ir laukia savo atskiros bylos. Gehrke nesivaržydamas prisipažino, kad jis pats su kai kuriais kaltinamaisiais dalyvavęs egzekucijose. Pirmą kartą iškeltas žydų žudymas Šilutės apylinkėje. Ašaromis akyse liudininkai atpasakojo, kaip buvo šaudomos moterys. Jis ir kai kurie kaltinamieji dalyvavę taip pat ir Gargžduose, Jurbarke, Virbalyje.

Ekspertais buvo pakviesti kai kurie žydų veikėjai ir vienas vokiečių istorikas. Jie visi patvirtino, kad masiniai žudymai Lietuvos pasienyje vyko vokiečių gestapo įsakymu ir jų buvo organizuoti. Viso per pirmuosius 4 mėnesius nuo vokiečių įžygiavimo gestapas sunaikino Lietuvoje 80,000 žmonių. Bet tai buvo tik tais mėnesiais. Vėliau tas skaičius žymiai padidėjo. Apie Lietuvos gyventojų naikinimo skaičius kruopščiai buvo pranešinėjama centro įstaigoms Berlyne. Dalis tų duomenų yra išlikę ir prijungti prie šios bylos.

Elta

LIETUVIŲ SPORTININKŲ VEIKLA

Vasaros mėnesiais lietuviškame gyvenime įvyko visa eilė įdomių sportinių varžybų: birželio mėn. pabaigoje Chicagoje buvo Šiaurinės Amerikos pabaltiečių lengvosios atletikos pirmenybės, liepos mėn. pradžioje New Yorke įvyko VIII Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių II dalis, o rugpiūčio mėn. 16-17 d. d. Detroite buvo pravestos Š. Amerikos pabaltiečių plaukymo ir lauko teniso pirmenybės.

Birželio mėn. 21-22 d. d. įvykusiose pabaltiečių lengvosios atletikos varžybose dalyvavo daugiau 50 rinktinių lietuvių ir latvių sportininkų. Vyrų grupėje čia vyravo latviai, kurie iš 17 rungčių 13-koje pelnė pirmąsias vietas, tačiau pas moteris iš 9 susitikimų, lietuvaitės išplėšė 8 pirmąsias vietas. Čia buvo pasiekta 12 pabaltiečių varžybų rekordų ir pagerinti du lietuvių tremties rekordai.

Liepos mėn. 4-5 d. d. įvyko šių metų VIII Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių užbaiga ir čia buvo išaiškinti klubiniai nugalėtojai (jais tapo klubai visose sporto šakose surinkę daugiausia taškų). Vyrų ir moterų grupėje tokiu laimėtoju išėjo Toronto LSK Vytis, o prieauglio klasėse—Clevelande LSK Žaibas. Šių žaidynių dėmesio centre buvo futbolo susitikimai, kur meisterio vardą išplėšė Chicagos LFK Lituanica, kuri sumušė praėjusių metų nugalėtojus—Toronto atstovus. Žaidynių nugalėtojai buvo apdovanoti medaliais, skirtais Lietuvių Tautinės Olimpiados 20 metų sukakčiai paminėti.

Paskutinis iš šių įvykių eilės buvo pabaltiečių plaukymo ir lauko teniso varžybos, kuriose lietuvių atstovai pralenkė savo varžovus latvius. Plaukymo susitikimuose lietuviai iš 9 konkurencijų laimėjo 7 pergales, o lauko tenise iš 5 sugriebė 3 pirmąsias vietas. Plaukyme detroitietis C. Boreišis pelnė 3 pergales, o juo pasekė ir Mirga Mazoliauskaitė, nusinešusi 2 pirmąsias vietas. Lauko tenise chicagietė V. Zubkutė-Žemaitienė sumušė rekordą, laimėjusi tris pirmosios vietos taures: moterų vienete, moterų dvejete (su K. Kuraityte) ir mišriame dvejete (su A. Juodikiu).

E. Šulaitis

Pavergtoje Lietuvoje

Lietuvos Bibliotekose Esą Daugiau Negu Devyni Milijonai Knygų

Tas skaičius buvo Vilniaus spaudos paskelbtas ryšium su Lietuvos bibliotekininkų trijų dienų konferencija Vilniuje. 1957 metais Lietuvoje, neskaitant profsąjunginių, mokyklinių ir žinybinių bibliotekų veikę 1,743 masinės bibliotekos su 3,266,000 knygų. Lietuvos mokslinėse bibliotekose esą daugiau kaip 7 milijonai knygų. Masinės bibliotekos pereitais metais turėjusios daugiau kaip pusę milijono skaitytojų. Įvairūs pareigūnai stengėsi bibliotekininkų konferenciją panaudoti sovietinei, komunistinei propagandai. Jie siūlė daugiau panaudoti knygų komunistinėms ir ateistinėms idėjoms skleisti.

Staiga Atleido Liaudies Ūkio Tarybos Pirmininką Eduardą Ozarskį

Liepos 20 dieną buvo oficialiai pranešta, kad Lietuvos aukščiausios tarybos prezidiumo liepos 19 dienos įsaku ministerių tarybos pirmininko pirmasis pavaduotojas Eduardas Ozarskis atleistas iš Liaudies ūkio tarybos pirmininko pareigų, o jo vieton Liaudies ūkio tarybos pirmininku paskirtas Ksaveras Kairys. Šio žymaus pakeitimo priežastis neskelbiama. Žinant liaudies ūkio tarybų svarbų vaidmenį naujoje sovietų ūkio politikoje galima padaryti išvadą, kad Ozarskiui, matyti, nepavyko išpildyti Maskvos sudarytus ūkio gamybos planus.

Mitingai Lietuvoje—Arabų Reikalais

Daugelyje Lietuvos vietovių liepos mėnesį įvyko komunistų partijos suorganizuoti mitingai tariamai už arabų tautų laisvę, prieš "imperialistų intervenciją". Darbininkai, žinoma, ne savo sumanymu ir savo noru mitingavo, o suvaryti partinių pareigūnų. Daugeliui vargu ar iš viso buvo suprantama, apie ką čia eina. Lietuvos gyventojų dauguma, be abejo, stebėjosi, kad čia taip triukšmingai pasisakoma už arabų tautelių laisvę, o kad imperialistinė Sovietų Sąjunga užgrobusi laiko Lietuvą, apie tai komunistiniai propagandininkai tyli.

Pabaltijui Gamina Kitokias Mašinas

Iki šiol Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose buvo naudojamos tokios pat žemės ūkio mašinos, kaip ir kitose Sovietų Sąjungos dalyse, nors tos mašinos ne visos čia tiko. Sovietinės įstaigos dabar planuoja Pabaltijo kraštams ir Baltgudijai gaminti tokias žemės ūkio mašinas, kurios būtų tiems kraštams labiau pritaikytos. Tuo tikslu liepos viduryje Rygoje įvyko konstruktorių ir įvairių pareigūnų pasitarimas. Numatyta tiems kraštams suprojektuoti ir pagaminti apie 100 naujų mašinų tipų. Bet plano įvykdymas nusitęsiąs ligi—1965 metų . . .

Klaipėdos Saviveiklininkai Pastatė "Traviatą"

Klaipėdos menininės saviveiklos kolektyvas jau prieš metus pastatė Čaikovskio operą "Eugenijus Onieginas", o šių metų liepos mėnesį pastatė Verdi operą "Traviatą". Klaipėdoje ji bus statoma dar keletą kartų, be to, bus rodoma artimesniuose rajonų centruose ir Liepojuje.

PENSININKŲ SKAIČIUS pastarais metais padidėjęs 22 tūkstančiais. 1957 metais pensininkams buvę išmokėta 179 rublių, šiais metais tam reikalui esą numatyta išleisti 260 milijonų.

2,000 Vilniaus ir Kauno Jaunuolių Liepos 18 Dieną Išvežti Darbams į Rytus

Taip pranešė Vilniaus radijas. Vilniaus stotyje buvęs iškilmingas atsisveikinimas. Kai kurie dalyviai į Rytus darbams vykstą jau antrą ar net trečią kartą. Derlių nuėmus jie vėl sugrįžo. (Kiek sugrįžo, o kiek negrįžo—apie tai sovietinės įstaigos nepaskelbė jokių statistikų). Liepos *23 dieną išvežta dar 2,000 jaunuolių. Viso iš Lietuvos išgabenta liepos mėnesį apie 4,500 jaunuolių.*

Komjaunuoliai Bėga iš Darbovietės

Kai kurie komjaunimo rajonų komitetai buvo nusiuntę komjaunuolius darbams į Akmenės cemento fabriką. Bet dalis komjaunuolių meta darbą vos vieną kitą dieną išdirbę ir grįžta iš kur atvykę. Liepos 17 dienos pranešimu pabėgo iš Naujosios Akmenės du Joniškio rajono komjaunuoliai, o iš 10 jaunuolių, atsiųstų iš Kelmės rajono, net 7 dingo, "išsigandę laikinių sunkumų", kaip pastebi Vilniaus radijo raporteris.

NAUJASIS JŪROS LAIVAS "J. ŽEMAITĖ", pastatytas Dancige ir neseniai atplaukęs pirma kartą į Klaipėdą (apie ką jau buvo pranešta), turįs 8,000 tonų talpos ir galįs pakrauti daugiau kaip 20,000 statinių silkių. Laivas bus plaukiojanti bazė Lietuvos žvejų laivams Šiaurės Atlante, į kur tuo tarpu ir išplaukė.

PAVOJINGAS KOLORADOS VABALAS ARTĖJA PRIE LIETUVOS SIENOS, pranešė Vilniaus radijas liepos 18 dieną. Agronomai per radiją ir spaudą įspėjo, kaip nuo jų apsaugoti bulvių pasėlius. Tasai pavojingas vabalas esąs plačiai paskliręs Lenkijoje.

PIRMASIS KRONIKINIŲ IR DOKUMENTINIŲ FILMŲ KINAS LIETUVOJE rugpiūčio mėnesį atidarytas Vilniuje. Filmai čia bus demonstruojami be pertraukos ir žiūrovai galės bet kada ateiti ir išeiti, kaip tai yra atitinkamuose kinuose užsienyje.

Elta

ŠILUVOS MARIJOS DIDŽIOJI MALDOS ŠVENTĖ

VISOMS KATALIKŲ ORGANIZACIJOMS, MOKYKLOMS IR CHORAMS

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacija kreipiasi prašymu prisidėti prie pasauliečių apaštalavimo darbo. Kviečiame visas lietuviškas katalikiškas organizacijas, mokyklas, chorus—bažnytinius ir ansamblius, ir pavienius asmenis pasireikšti viešuose ir iškilminguose pasirodymuose visoje Amerikoje.

Vykdydama katalikiškosios akcijos tikslus ir, rūpindamasi, kad ši akcija būtų nuolat gyva ir reikštųsi lietuvių organizacijose, ALRKF pernai pravedė nuolatinę MALDOS DIENĄ, atgaivindama stebūklingosios Šiluvos Marijos garbinimo šventę lietuvių katalikų parapijose Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Todėl, reikšdamiesi šioje akcijoje, kasmet Šiluvos šventės oktavoje iškilmingų ir viešų pamaldų metu minėsime MALDOS DIENĄ. Ši akcija bus aptarta su JAV Vyskupų Taryba, iš kur buvo gautas leidimas ir nuoširdus pageidavimas, kad lietuviai katalikai Amerikoje vykdytų tokį gražų bei kilnų pamaldumą ir su Samuel Cardinal Stritch, kuris didžiai džiaugėsi dėl šios šventės ir daug prisidėjo prie jos pravedimo.

Ši didžioji Marijos Maldos Diena bus šiemet švenčiama rugsėjo 7 dienų. Šios šventės minėjimo galutinę tvarką sudaro patys klebonai pagal vietos aplinkybes.

Giliai vertindami bei suprasdami Popiežiaus Pijaus XII raginimą sustiprinti katalikų pasaulietišką veiklą, prašome visų duoti savo įnašą, prisidedant prie šios šventės vykdymo. Pasitarkite su savo klebonais, kaip būtų galima kuo sėkmingiausiai pravesti šį minėjimą. Parodykim pasauliui, jog lietuviai aktyviai reiškiasi katalikiškoje veikloje, kuri šių dienų gyvenime labai reikalinga kovoje prieš bedievybę ir komunizmo skleidžiamas idėjas.

Antanas Rudis,
ALRKF pirmininkas

PASIRUOŠIMAS BALF'O SEIMUI

BALFo seimui, kuris įvyks š. m. lapkričio mėn. 29-30 dienomis Newarke, N. J., rūpestingai ruošiamasi. Liepos 29 d. Newarke, lietuvių parapijos klebonijoje, įvyko vertas dėmesio posėdis. Dalyvavo seimo rengimo komiteto nariai, BALFo pirmininkas kan. dr. J. Končius, BALFo reikalų vedėjas kun. L. Jankus, kun. P. Totoraitis ir kiti. Visi pasisakė, kad seimas būtų ne demonstracinio pobūdžio, bet darbo. BALFo veiklai plečiantis, atsiranda vis daugiau reikalų apie kuriuos negalima spaudoje rašyti. Šie konfidencialūs BALF reikalai ir bus įtraukti į seimo dienotvarkę.

Tenka tik pasidžiaugti, kad BALFo vadovybė stengiasi seimą padaryti darbingą. Seimo reikalu ir skyriuose vyksta bruzdėjimas, pavyzdžiui Chicagoje išrinkta speciali komisija iš aktyviausių balfininkų, taip pat išrinkti ir atstovai į seimą.

BALFo devintasis seimas šalia svarbių, konfidencialių pranešimų, turėtų rimtą dėmesį atkreipti į naujų narių vajaus pravedimą, direktoriato sudarymo taisyklių suderinimą su teisėtais nariais — skyriais, informacijos išplėtimą ir aukų rinkimo laiką, būdus ir priemones. Šiuos klausimus seimui tinkamai išsprendus, bus galima laukti geresnių rezultatų ir skaityti, kad seimas buvo darbingas, sekmingas.

Lietuvos konsulas dr. Petras Daužvardis BALFą vadina "Širdžių organizacija". Su gerbiamo konsulo teigimu galime sutikti, bet kaip pavadinti tuos lietuvius, kurie tai širdžių organizacijai nepritaria. Ar jie be širdies, be jausmų? O gal mes BALFo darbuotojai tinkamai neišryškinam BALFo tikrąjį veidą. Nesinori tikėti, kad dauguma lietuvių atstumtų savo brolį, sesę esančius skurde. Nėra kilnesnio darbo, kaip padėti savo kryžiuojamam broliui ir sesei ne tuščiais žodžiais, bet konkrečiais darbais, aukomis. Žurnalas "Į Laisvę" Nr. 15, lietuvių veiklos apžvalgoje, rašo: "Jei būtų renkamas metų žmogus, daugiausia nusipelnęs Lietuvai, jis turėtų būti nežinomasis siuntinių siuntėjas. Ta linkme pasinešė dabar ir organizuota jėga—BALFas.

Lauktina, kad visi laikraščiai pasisakytų BALFo adresu ir kad įvairiuose suvažiavimuose būtų minimas BALFo vardas. Tik visiems ir įvairiom priemonėm judinant, susilauksime gerų sekmių ir užtarnautos padėkos iš kraujuojančios tautos.

K. B.

Iš Romos atvykęs Šv. Kazimiero kolegijos rektorius ir Lietuvių Katalikų Mokslų Akademijos pirmininkas vyskupas V. Padolskis padarė išsamius pranešimus Clevelando jauniesiems krikščionims demokratams ir Chicagos skyriaus nariams, susirinkusiems pagerbti aukštąjį svečią (LKDSB).

Į PL Seimą iš Brazilijos yra atvykęs LKDS įgaliotinis kun. P. Ragažinskas (LKDSB).

PASAULY DIDŽIAUSIAS povandenine atomine jėga varomas laivas vardu Triton nuleistas į vandenį rugpiūio 19-tą. Amerikai jis kainavo 109 milionus dolerių ir yra didesnis už Nautilių. Dabar JAV turės jau 8 atomine jėga varomus povandeninius laivus, gerai apginkluotus ir galingom rakietom. O buvęs JAV Atominės Energijos Komisijos pirmininkas Gordon Dean, kuris žuvo šeštadienį Naujoj Anglijoj lėktuvo nelaimėj, kėlė mintį, kad reikėtų atominėmis paslaptimis dalintis su laisvom valstybėm, tik reikia slėpti vandenilio bombų paslaptis.

B. Br.

WASHINGTONAS. — Rugpiūčio 24 rytą 85-sis Kongresas užbaigė sesiją. Šis Kongresas pravedė gan apščiai įstatymų. 86-sis Kongresas susirinks sausio 7, 1959 m. Šių metų lapkričio 4-tą bus išrinktas pilnas Atstovų Rūmų sąstatas ir trečdalis senatorių.

BEIRUT, Lebanonas. — Rugpiūčio 25-tą kavinėj, kur buvo 20 amerikiečių kareivių, sprogo bomba. Išbyrėjo langai ir lubu tinkas, vienok nei vienas kariškis nesužeistas. Be abejonės, tai sukilėlių ir jų agentų darbas.

TAIPEI, Formosa. — Rugpiūčio 26tą paskelbta, kad komunistų artilerija jau ketvirta diena apšaudo nacionalistų valdomą Quemoy salą.

PREWITT, N. M.—Rugpiūčio 20-tą dėl dviejų automobilių susitrenkimo žuvo 8 asmenys.

DĖKOJA UŽ DOVANĄ

LRKSA 142 kuopos narė Alvita Jakubowski savo laiškely, datuotam rugpiūčio 14 d., 1958, Susiv. sekretoriui V. T. Kvetkui taip pranešė: "Gavau jūsų laišką ir čekį—dovaną skiriama nariams sulaukusiems 85 metus ir daugiau. Reiškiu didelę padėką. Mano visos draugės užmokėtos."

Vykdomoji Taryba paskyrė po 10 dolerių nariams sulaukusiems 85 metus ir daugiau prisilaikant seimo pageidavimo.

KELIAUJANČIĄ BAŽNYČIĄ pradėta organizuoti Ispanijoj. Pirma tokia bažnyčia—koplyčia jau gauta iš Vokietijos ir ji bus naudojama srityse, kur nėra bažnyčių. Pasak Prensa Associada, Ispanijoj esą priemiesčių ir sričių, kur religinis gyvenimas esąs visiškai apleistas (L.).

POPIEŽIUS PIJUS XII rugpiūčio 13 dieną sudarė naują Miami, Fla., dieceziją, jos vyskupu paskyrė Coleman F. Carrol, kuris dabar yra Pittsburgh, Pa., vyskupo John Francis Deardon pagalbininkas (L.).

FLORENCE, Texas.—Rugpiūčio 21-mą dėl dviejų automobilių susitrenkimo žuvo 6 kariškiai.

PASIDARBUOKIME, KAD LRKSA NAUJŲ NARIŲ VAJUS KUOGERIAUSIA PASISEKTŲ

"GARSAS"

OFICIALUS LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE ORGANAS

LITHUANIAN WEEKLY,

published by Lithuanian R. C. Alliance of America

Išeina ketvirtadieniais. Redaguoja Matas Žujus

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

Raštus (straipsnius ir korespondencijas) redakcija taiso savo nuožiūra. Nespausdintus raštus grąžina tik patiems autoriams prašant.

KAIP DABAR ATRODO LIETUVA?

PRANYS ALŠĖNAS, Kanada

Klausimas, atrodo, labai įdomus ir intriguojantis. Deja, atsakymas į jį — pritrenkiantis. Lietuva dabar atrodo, tiesiog baisiai—tikras ubagynas. Pasirodo, jog niekur pasaulyje nebūtų galima rasti labiau prityrusių meistrų, kurie geriau mokėtų derlingą, turtingą, žaliuojantį ir žydinti kraštą—paversti dykuma ir elgetynu, kaip bolševikai. Štai, viena inteligentė lietuvė moteris, kankinama Sibire, tačiau gavusi teisę vienam mėnesiui atvykti į Lietuvą, į Vakarus rašytame laiške šitaip nusako dabartinį Lietuvos vaizdą:

"Ne tas dangus, ne tas kelelis, ne ta žemė—žydinti ir viliojanti . . . Skaudu begaliniai. Kiekvienas mano žingsnis čia—aplaistytas ašaromis.

"Aš esu tikra, Tau sunku suprasti, kaip sunku man čia. Aš svajoju, verkiu. Pamiršti ir užžėlę mūsų takai, takeliai. Mes tarytum niekam čia nebereikalingi. Žmonės, nustebusiomis akimis, žiūri į mane, tarytum klausdami: "Ko tu čia jieškai? Tu neturi teisės čia būti! Bėk greičiau iš čia" . . . (Matome, kaip jaučiasi Sibiro kankinė, aplankiusi savo gimtąją žemelę. Savajme aišku, vieni į ją žiūri su nuostaba ir pasigailėjimu, kiti—su baime, kad neprakalbinti ir kad neužsitraukti ant savo galvos raudonųjų nemalonės, o treti—jau tikrai sugadinti, mirusiais lietuviškumo jausmais . . . Pr. Al.).

Toliau:

"Aš kaip sapne slankioju po gyvus kapus. Atrodo, užuojautos iš nieko nematau. Sunku man aprašyti savąją širdgėlą. Ach, aš norėčiau kalbėti, verkti ir guostis prie ko nors labai artimo, kas mane suprastų ir apramintų mano suplėšytą į gabalus širdį" . . .

Kita vėl moteris—lietuvė, labai neseniai laimingu būdu patekusi pati į Vakarus—jau ne raštu, bet gyvu žodžiu šitaip apie dabartinę Lietuvą pasakoja:

Esą, tie, kurie matė Lietuvą gražią, prasikūrusią, prasigyvenusią, apsišvietusią ir įsirikiavusią į Vakarų pasaulio kultūringų valstybių eiles, dabar ją pamatę—tikrai nepažintų. Nebėra tos gražiosios Lietuvos. Dabartinė Lietuva—tai tarytum ištisas klaikumos plotas. Nieko joje nebėra—viskas sugriauta, išnaikinta, išteriota. Vietoj žaliuojančių laukų, brandžių javų varpų—tegalima būtų pamatyti smilgomis ir usnėmis aptrauktas dirvas. Lietuvos laukų derlius—dingo. Kaip dingo gyvuliai, dingo trąša, dingo ir laukų derlingumas. Kas iš to, kad pabarstė truputį dirbtinių trąšų, kad atrodo nuo to—dar daugiau derlius pablogėja. Lietuvos dirvose—niekas nebeauga. Nurenkant derlių, tegauna tik tiek, kad pusbadžiai galėtų kolchožninkai pragyventi, o kur dar nežmoniškos duoklės valdžiai? . . .

Kaip žinoma, dabar visoj Lietuvoj ūkininkai išnaikinti: išvežti į Sibirą, nužudyti arba sugrūsti į tuos kolektyvinius ubagynus—kolchozus. Ūkininkų žemė—laukai—suarti į vieną milžinišką plotą. Viensėdijos—panaikintos.

Suariant ir subendrinant žemę—buvo ariama traktoriais. Suarta baisiai giliai, išverčiant į paviršių baltą podirvio žemę. Tad jau pirmais metais—derlius buvo žymiai kritęs po kolchozų įvedimo. O toliau—vis buvę blogiau. Pranykusios ūkininkų karvės, pranykę arkliai, pranykęs mėšlas, o su juo kartu—pranykęs ir derlius. Klaikūs ir liūdni dabartinės Lietuvos laukai. Jokio žalumo, jokio grožio. Jokių medžių, netgi sodybinių, beveik visiškai nebėra. Viskas iškirsta, viskas sukūrenta. Tenai jokios tvarkos, jokios meilės žemės grožiui, jokios pagarbos medžiams. Ir kam tą viską gerbsi—juk tai viskas ne tavo—valdžios . . .

O žmonių apsivilkimas—ilgesnį laiką taipogi buvo nepakenčiamai baisus. Kolchozininkai—atrodę tarytum elgetos: suplyšę, sulopyti, nešvarūs, murzini. Dabartiniu metu padėtis šiek tiek pagerėjusi ir tai, anaiptol, ne iš okupantų malonės, bet iš amerikiečių, kanadiečių ir kitų kraštų lietuvių. Kai šie pradėjo siųsti saviesiems siuntinius į Lietuvą—jų padėtis daug pagerėjusi: ir apsirengimo, ir pragyvenimo atžvilgiais.

Ir kada bus galas tai baisiai vergijai? Kada pasibaigs mūsų brangios Lietuvėlės ir mūsų brolių bei seserų—lietuvių kančios? Dievas, o Dievas tik vienas žino! Raudonieji okupuoto ir prislėgto krašto nė nemano geruoju atlaisvinti, bet, kaip matome, jie tiesia savo kruvinus nagus, tikslu užgrobti visą—dar likusį laisvą pasaulį. Jų planuose yra numatyta pavergti ir Ameriką, ir Kanadą ir visus kitus kraštus. Žodžiu, padaryti milžinišką ubagyną iš viso pasaulio . . .

DAR LIETUVOS HIMNO REIKALU

Mano nuomone, jau laikas lietuvių katalikų visuomenei būtinai Lietuvos Himną pritaikint prie katalikų ideologijos. Juk gi ir autorius Kudirka išsižadėjo savo paklaidų ir mirė kaipo Katalikų Bažnyčios narys. Ta žinoma, kad Lietuvos vyskupai uždraudė bažnyčiose giedoti, o mums prie progos būtų pravartu ir bažnyčioj pavartoti, bet ne originaliam Kudirkos tekste. Kudirka pataisė savo gyvenimą, taigi ir jo sukurtas Himnas yra taisytinas. Katalikams siūlau tokį Himno tekstą:

Lietuva Tėvynė mūsų,
Tu didvyrių žeme,
Iš praeities tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Tegul tavo vaikai eina
Vien takais dorovės,
Tegul dirba tavo naudai
Ir žmonių gerovės.

Tegul Dievas Lietuvoj'
Tamsumus prašalina.
Ir šviesa ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos,
Vienybė težydi.

K. J. K.

MIRĖ JURGIS KALAKONIS

Australijos lietuvių savaitraščio "Mūsų Pastogė" redaktorius ir bendruomenės veikėjas, Jurgis Kalakonis, 48 m. amžiaus. Sirgo širdies liga. Buvo gimęs 1910 m. spalio 8 d. Starkų kaime, Vilkaviškio valsčiuje. Prieš karą Mariampolėje leido ir redagavo savaitraštį "Suvalkietis", vėliau dirbo dienraščiuose "Vakarai" (Klaipėdoje), "Lietuvos Aide" (Kaune), be to, bendradarbiavo ir kituose laikraščiuose. Vokietijoje po karo dirbo kurį laiką laikraštyje "Apžvalga" (Nurtingene-Kirchheime). Emigravęs į Australiją, nuo 1953 metų buvo "Mūsų Pastogės" redaktorius. Per anksti nuėjo į kapus svetimame žemyne daug nusipelnęs lietuviškosios spaudos darbuotojas (E.).

'GYVENAM TAUTAI IR BAŽNYČIAI'

J. Kajecko, Lietuvos Charge d'Affaires a. i., kalba pasakyta Lietuvos Vyčių seimo bankėte, Philadelphia, Pa., Bellevue - Stratford viešbutyje, 1958 m. rugpiūčio mėn. 24 d.

Pirmiausia, aš norėčiau viešai pareikšti padėką Lietuvos Vyčiams už malonų manęs prisiminimą ir kvietimą, šia proga, į jus žodį pratarti. Tai garbė ir malonumas.

Man malonu šį Vyčių sukaktuvinį seimą Pennsylvanijoj pasveikinti asmeniškai, neš šiai valstijai turiu asmeniško sentimento. Su ja mane riša ne tik tėvo kapas, ir kapai devynetos mano sesučių ir broliukų, bet ir kiti artimi giminystės ryšiai bei vaikystės prisiminimai. Be to, jei ne Pennsylvanija, vargiai aš būčia turėjęs galimybės išeiti mokslus ir turėti garbės būti šiandien jūsų bankėto kalbėtoju.

Lietuviui bendrai Pennsylvania brangi, nes čia jo prakaitu aplaistyta žemė, čia mūsų išeivijos Amerikoje lopšys. Čia gimė pirmosios lietuvių kolonijos, organizacijos, parapijos ir laikraščiai. Čia žymių lietuvių patriotų veiklos dirva. Čia gimė ir abu didieji lietuvių susivienijimai, kurie suvaidino taip reikšmingą vaidmenį mūsų išeivijoje. Kada Lietuvoj nebuvo nei žodžio nei rašto, iš Pennsylvanijos spausdintas žodis ten plaukė knygnešių keliais. Čia ir pirmoji lietuvių išeivijos sostinė. Čia lietuvis pasižymėjo ne tik pionierišku pakelti šio krašto gerbūvį, bet ir pastangomis paremti ir prikelti Lietuvą.

Philadelphijoj, dar 1918 m. lapkričio mėn. 26 d., pasirašyta 11 pavergtų tautų atstovų deklaracija su Masaryku pryšaky ir mūsiškiu inž. Norum-Naruševičium, atstovaujančiu lietuvių tautą.

Philadelphijoj taip pat ir Lietuvos Laisvės Varpo gimtinė.

Čia, pagaliau, dideliai nusipelnusio Lietuvai ir lietuvybei prof. A. Senn'o gyvenamas miestas. Lietuvis gėrisi jo gražia lietuvių kalba ir nuopelnais sutelkiant lietuvius profesorius prie garsiojo Pennsylvania Universiteto. Jo dėka Dainavos šalies sūnus, didysis rašytojas, V. Krevė irgi čia prisiglaudė. Jis čia ir ilsisi. Prof. Senn sentimentas Lietuvai ryškiai atspindi ir paskutiniame *The Annals* žurnalo numeryje, kuris šiame mieste leidžiamas.

Ši valstija ir miestas svarbus ir šio krašto istorijoj. Pakanka prisiminti Valley Forge. Philadelphia įkurta kaip protestas prieš ano meto persekiojimus Europoj. William Penn kolonijoj ir Broliškos Meilės mieste visi persekiojami rado prieglaudą. Čia nuo carų persekiojimų, lygiai kaip vėliau nuo raudonojo teroro, rado prieglaudą ir lietuvių šaunus būrys. Wm. Penn ir mums lietuviams, tam tikra prasme, gimininga. Apie 10 metų, iki pat antro pasaulinio karo, Lietuvos garbės konsulas Olandijai buvo, irgi, William Penn. Jis man tvirtino esąs ainis čionykščio Wm. Penn. Tat protėvis nusipelnė Amerikai, o jo ainis—Lietuvai.

Kada Lietuvos valstybės laisvės žiburiai 18 amžiaus pabaigoj užgęso, Philadelphia buvo ne tik šios valstijos, bet bendrai JAV sostinė. Čia įsikūrė šio krašto nepriklausomybės sąjudžio centras, čia paskelbta ir šia krašto Nepriklausomybės Deklaracija. Su ja mes, irgi, giminingi. Ne tik dėl to, kad mūsų tautietis, Tadas Kosciuška, prisidėjo, kad šio krašto nepriklausomybė ir tasai Aktas kūnu taptų, bet ir kitais atžvilgiais. Tame akte iškilmingai pareikšta, kad:

"Dangaus ir prigimties įstatymai suteikia tautai teisę būti nepriklausoma ir, kad visi žmonės (ir aš tai pabrėžiu: *visi žmonės*) yra Sutverėjo apdovanoti teisėmis į gyvenimą, į laisvę ir laimę."

Gi Linkolnas šiame pat mieste pareiškė, kad Amerikos Nepriklausomybės Deklaracija "suteikia laisvę ne tik šio krašto žmonėms, bet viltį visam pasauliui, visiems laikams."

Štai kame Lietuvos gimininingumas su Amerikos Nepriklausomybės Aktu. Jis neša viltį ir paguodą pavergtam lietuviui, o toji viltis pagrįsta stipresniu įstatymu negu Kremliaus tironų valia.

Su šia vieta sujungti Jeffersono bei Franklino vardai. Aš džiaugiuosi, kad prieš porą metų, Benjamino Franklino 150 m. gimimo sukaktį minint, iš specialiai to jubiliejaus proga suliedintų atmintinių bronzos lentelių, viena jų pirmą kartą atiteko ir mūsų lietuviukui.

Šiame mieste ir pirmosios Amerikos vėliavos gimtinė. Toji vėliava mums ypatingai brangi tuomi, kad ji stovi už kilnius principus. Jais pasiremiant Amerikos Vyriausybė nepripažįsta komunistų imperialistinio smurto bei okupacijos Lietuvoje. Išmušus Lietuvai laisvės valandai dėkingoji lietuvių tauta pagerbs už tai žvaigždėtą vėliavą, greta savo trispalvės Gedimino kalne.

Senosios Lietuvos valstybės, maž-daug antrojo padalinimo metais, Amerikon atvyko ir Gedimino ainis, puošęs savo herbą Lietuvos Vytimi, kunigaikštis Galicinas. Jis 41 metus išdirbo Pennsylvanijoj, Philadelphijos kaimynystėje, kaip katalikų kunigas. Čia jis išgarsėjo ir veikla ir raštais. Tai irgi lietuviškoji su Pennsylvania giminystė.

Pagaliau, iš šios valstijos kilęs ir vienintelis Amerikos karys, nelietuvis, 1920 m. paaukojęs gyvybę Kaune už Lietuvos laisvę, JAV kariuomenės leitenantas, Samuel J. Harris.

Tat, Vyčių seimui šiemet pasirinktoji vieta visais atžvilgiais svarbi. Lietuvių tautos persekiojimas, ir okupanto jos šventųjų teisių trempimas, labiau negu bet kur suprantamas ir tai yra inspiracija Vyčių ateities veiklai. Štai dėl ko man taip ypatingai malonu dalyvauti jūsų seimo bankėte Philadelphijoj.

Bet tai neviskas. Man malonu, šiame sukaktuviniame seime dalyvauti ir dėl to, kad jis vyksta jūsų organizacijos užtarėjo šv. Kazimiero jubiliejiniais metais. Tai didelė lietuvių tauta paguoda jos kančioje ir vergovėje. Tvirtinama, kad istorijoj šv. Kazimieras kartą sekmingai intervenavęs kovoje su Lietuvos priešu iš rytų. Neįmanomas dalykas, kad jis galingu žodžiu neužtartų pas Aukščiausiąjį jam taip artimą šių dienų skriaudžiamą lietuvių tautą.

(Bus daugiau)

IŠ PLB VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMO

PLB Vokietijos Krašto Tarybos suvažiavimas įvyko Lietuvių gimnazijos patalpose Huttenfelde liepos 26 d. Į Prezidiumą išrinkti St. Vykintas, Dr. J. Grinius, F. Šlenteris.

Savo pranešimo pradžioje pirmininkas E. Simonaitis patiekė tokių statistinių duomenų: šiuo metu Vak Vokietijoje esą apie 6,750 lietuvių. Iš jų priklauso bendruomenei 5,928; vyrų (iš to skaičiaus) 2,151, moterų—1,877; vaikų iki 18 metų—1,800; dirbančių vyrų 911, dirbančių moterų 604; sergančių įvairiomis ligomis: vyrų—455, moterų—371, vaikų—45.

Apylinkių yra viso 80, iš jų solidarumo mokestį sumokėjo 67, nuo 1956 m. nemokėjo 13 apylinkių.

Diepholco stovyklos gyventojai perkelti į Varelį ir Osnabrucką. Diepholco apylinkėje liko tik privačiai gyventojai. Likviduojamos ir Hanover-Stoecken ir Wehnen stovyklos. Jų gyventojai keliami į Osnabrucką, kur pastatyti nauji namai. Numatoma ir Varelio prieglaudą kitur iškelti. Bad Schwartau apylinkė susijungė su Lubecko apylinke, tikriau sakant prie jos prisijungė.

Vokiečiuose esą dvi nuomonės svetimšalių pabėgėlių atžvilgiu: vieni nori paremti organizacijas, kurios ištautėjimą stengiasi sulaikyti, o kiti nori, kad svetimšaliai kuo veikiausiai susilietų su kitais Vokietijos gyventojais. Bendruomenės nariai, gavę Vokietijos pilietybę, kartais irgi laikosi savotiškai.

Bendruomenės valdybos santykiai su lietuvių darbo ir sargybos kuopomis geri, solidarumo mokestį moka, išėmus vieną kuopą.

Komunistinė sovietinė propaganda bendruomenėje veikia ir šiandien, bet pasisekimo kaip ir neturi.

Vargo mokyklų yra 17 su 224 mokiniais. Free Europe organizacija neseniai pranešė, kad vargo mokyklos 1958-59 metais jau nebus šelpiamos.

Europos lietuviškojo jaunimo suvažiavimas sėkmingai organizuotas. Buvo skaityta eilė paskaitų.

Atstovais į PLB seimą yra išrinkti: V. Banaitis, Dr. J. Grinius, E. Simonaitis, F. Škerys, V. Sutkus, St. Vykintas.

Dingusiųjų tautiečių paieškojimų per tuos metus būta apie 900.

Piniginiai reikalai

Krašto valdybos iždininkas J. Stankaitis savo pranešime nušvietė piniginius reikalus. Krašto valdybos balansas 1958 m. liepos 1 d. suvestas 224,930.79 DM sumoje (Čia įeina ir Vasario 16 dienos gimnazija, kurią išlaiko Krašto valdyba). Sklypas ir gimnazijos rūmai su kitais pastatais įvertinti 194,800 DM.

Kontrolės komisijos pranešimą padarė J. Krikščiūnas.

Pasitarimuose buvo iškelti vargo mokyklų sunkumai ir kiti klausimai.

Lietuvių gimnazija turi daugiau mokinių

Vasario 16 dienos gimnazijos mokinių skaičius šiais metais padidėjo. Pranešimą gimnazijos reikalais padarė l. e. direktoriaus p. T. Gailius.

Svarstant gimnazijos kuratorijos reikalą, nutarta laikyti buvusią kuratoriją nustojusia veikus ir, auklėjimo bei švietimo reikalams spręsti, steigti Švietimo komisiją iš 3 ar 5 asmenų. Toji komisija tarp kitko parinks ir pasiūlys valdybai kandidatus į gimnazijos direktorius ir vicedirektorius ir reikš nuomonę dėl direktoriaus siūlomų ir bendrabučio vedėjų.

Elta

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖS MINĖJIMO TVARKA

CHICAGO, Ill. — Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos Chicagos apskritis kviečia visus Chicagos didmiesčio ir apylinkės lietuvius katalikus dalyvauti ir prisidėti prie iškilmingo BENDROS ir viešos MALDOS ir ATGAILOS DIENOS pravedimo, ŠILUVOS ŠVČ. PANELĖS MARIJOS GARBEI sekmadienį, rugsėjo 7, 1958 m.

1. IŠ RYTO, per sumą, arba kitose klebono nustatytose mišiose VISI dalyvauja SAVO PARAPIJŲ BAŽNYČIOSE, IN CORPORE, su vėliavomis ir insignijomis.

2. BENDRAS, DIDIS, VISŲ CHICAGOS LIETUVIŲ MINĖJIMAS įvyksta ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTOVĖJE, GIMIMO PANELĖS ŠVČ. parapijoje, Marquette parke, Chicagoje.

2:30 val. visos organizacijos, brolijos, chorai, mokyklos vaikučiai ir visi kiti dalyviai su savo vėliavomis bei insignijomis renkasi punktualai Maria High School kieme. Ten yra centrinė rinkimosi vieta. Kunigas Vaišvila tvarkys procesiją ir nurodys, kur organizacijos ir chorai turi užimti kokią vietą.

3:00 val. kunigai, vienuoliai ir vienuolės užima vietas procesijoje. Jo Ekscelencija vyskupas V. Brizgys prisijungia prie eisenos su Dievo Motinos statula.

3:30-4:00 val. procesija iš Maria High School pradeda eiti 68-ja gatve ir eina California Ave. ir 69-tąja gatve į Šiluvos Marijos Šventovę.

4:00-4:30 val. Švenčiausiojo Sakramento pagarbinimas, trumpas pamokslas ir maldininkų palaiminimas.

Garsintuvai bus įrengti iš bažnyčios lauko pusės ir visi dalyviai tiek bažnyčios viduje, tiek ir lauke galės girdėti pamaldas, sekti jų eigą ir gauti palaiminimą.

ALRKF Chicagos apskritis

LIETUVOJE (Kaune) mirė, prieš kurį laiką iš Sibiro grįžusi, žinoma visuomenininkė advokatė Ona Leonaitė-Kairienė, buv. VLIKo pirmininko St. Kairio žmona, kuri buvo likusi Lietuvoje ir vėliau ištremta į Sibirą. Lietuviai užsienyje ir tėvynėje reiškia nuoširdžią užuojautą gerb. prof. Steponui Kairiui. *E.*

NEW YORK. — Rugpiūčio 20-tą atvyko 14 sovietų turistų, kurie lankys JAV miestus ir kitas svarbesnes vietas. Tai pirmieji rusų turistai po raudonųjų revoliucijos įvykusios 40 metų atgal.

MANO PASTABOS

PRANYS ALŠĖNAS, Kanada

Stebėtinos energijos šaltinis

Skaitau "Drauge" Prof. Dr. K. Pakšto laiškus "iš Dausų" ir jais geriuosi. Tikiu, kad ir kiti—juos skaitydami—tokius pat jausmus junta.

Ir tai dar ne viskas. Skaitydamas tuos laiškus apie Profesoriaus keliones Britiškajam Hondure—vienkart ir stebiuosi: iš kur pas Kazimierą Pakštą tiek daug sveikatos, tiek "tarzaniškos" energijos? Juk tai 66 m. žmogus (gimęs 1893 m.). Jeigu jau su tiek metų našta—žmogui galima tiek gajumo parodyti, tai—pusamžio sulaukęs žmogus—tikrai dar ne senas. Juk matome, pagal paties Profesoriaus laiškus, ar lyja, ar karto kelmais ir duobėtais keliais suklerėęs džypas—jiems vistiek gerai. Gerai "tikrajam tarzanui", Profesoriaus palydovui, gerai ir "pustarzaniui" — Kazimierui Pakštui ir—jų šūkis gi: "Juo blogiau, juo linksmesniems būti"! . . .

Pasigerėtini jo ir laiškai, pasigerėtinas stilius ir jų turiningumas. Juk žmogus rašo—be jokių žmogiškųjų patogumų—džiungliškoj aplinkumoj, bet visvien—jo rašinius malonu skaityti. Mat, Pakštas—lieka Pakštu . . .

Antra—jo ir intencijos—pagirtinos. Tai nevien tik šliūžų ir driežų medžioklė. Anaiptol ne! Jis—profesorius—dar vis tebesuka sau galvą dėl nors mažytės Lietuvėlės svetur įsteigimo su plačia bent kultūrine autonomija, kurios, tikrai, mes šiuo metu nebeturime ne tik niekur plačiam pasaulyje, bet . . . ir savojoj Tėvynėj Lietuvoj. Uždėjo tenai savo žiaurią letena gruobuonis bolševikas—ir sunku lietuviui net kvėpuoti savoj žemėj . . .

Profesorius Pakštas, kaip matome iš laiškų, jau daug audiencijų turėjęs Britiškajame Hondure su valdžios atstovais ir dar kalbėsis—eventualiu atveju—tokios lietuvių kolonijos įsteigimo Br. Hondure reikalu.

Visokeriopos sekmės profesoriui ir tokios pat jaunatviškos energijos tolimesnėse dienose!

Mirusieji lietuviai—verti didelės pagarbos

Mūsų didvyriškoji tauta, nors turėdama begaliniai gražią ir turtingą istoriją—vienok nėra gausi. Ji daug kentėjusi, daug vargusi ir dabar tebekenčianti, tebevargstanti. Mūsų tautiečiai, nors jų nedaug, nūdien išblaškyti po plataus pasaulio kampus, kampelius.

O šiojoj žemelėj, pagal Augščiausiojo Dievulio nuostatus, kas gimė, kas gyvena—tas turi ir turės mirti. Taigi, miršta ir mūsiškiai. Miršta senosios kartos ateiviai emigraciniuose kraštuose, miršta ir naujieji. Miršta anos imigracijos nedaug mokyti, bet buvę labai nuoširdūs veikėjai, lietuvybės ugnelės kurstytojai, miršta ir mūsiškiai intelektualai: rašytojai, profesoriai, mokslininkai, menininkai ir kit.

Beskaitydami lietuviškąją spaudą, išeinančią svetur, dažnai užtinkame vienur ilgesnę, kitur trumpesnę žinutę, o kai kur—ir ilgą nekrologą apie mirusiuosius lietuvius, nors troškusius grįžti laisvon Lietuvon, bet savo kaulus palaidojusius kitur. Savaime aišku, miršta daugelis lietuvių plačiame pasaulyje ir tokių, apie kuriuos niekas neparašo, niekas nepraneša spaudos eilutėmis jų pažįstamiems, giminėms ir prieteliams . . .

Aš dažnai pagalvoju, kad lietuvis lietuviui, ypač išeivijoj gyvenant, turi būti begaliniai brangus. O taipogi jų atminimas—taipogi turi būti labai svarbus ir reikšmingas. Mano manymu, nežiūrint kur lietuvis mirtų ir nežiūrint kas tas lietuvis būtų: mokytas ar bemokslis, turtingas ar beturtis, visuomenės veikėjas, ar tyliai kentęs Tėvynės nostalgiją žmogelis ir laukęs Tėvynės laisvės ryto—apie visus reikėtų bent kam pasirūpinti patiems parašyti į lietuviškąją spaudą arba paprašyti tuos, kurie rašyti geriau sugeba. Kiekvieno lietuvio mirimo faktas—turėtų būti atžymėtas spaudoj, nes toks atžymėjimas—ateityje bus tarytum dokumentas, kuriuo remsis ateities lietuviai. Juk žinokime, kai kelsis vėl laisva Lietuva—vyrai jieškos žmonų, tėvai vaikų, broliai—brolių ar seserų ir tt., kurių, bent daugumos, jau nebus šiame pasaulyje ir niekas apie tai nežinos. Jeigu bus jų mirties faktai užfiksuoti spaudoj—jau galės būti lengvesnis jų likimo sužinojimas.

Taigi, visi mirštantieji ką nors palieka artimesnių dar gyvenančių: savųjų giminių, draugų, prietelių ar pažįstamų. Tad jų ir yra pareiga—pasirūpinti nevien tik mirusiojo palaidojimu, bet ir jo mirties užfiksavimu spaudoj.

DR. LEONAS BISTRAS, kelis kartus buvęs demokratinės Lietuvos respublikos švietimo ministeriu ir bemaž nuolatiniu Lietuvių Krikščionių Demokratų partijos centro komiteto nariu, grįžo iš tremties Sibire ir gyvena Kaune. Jo sveikata yra gera.

BONN, V. Vokietija. — Rugpiūčio 22-rą paskelbta, kad šių metų rugsėjo 14-tą įvyks kanclerio Adenauer ir premjero De Gaulle pasimatymas. Dalyvaus ir abiejų valstybių užsienio reikalų ministeriai—Heinrich von Brentano ir Maurice Couve de Murville.

V. VOKIETIJOS pabėgėlių reikalų ministerija pranešė, kad per pirmąją rugpiūčio mėn. savaitę pabėgo iš komunistinės rytų Vokietijos devyni tūkstančiai žmonių. Iš komunistų valdomo pasaulio milionai žmonių traukiasi į laisvą vakarų pasaulį, kas kur tik kokiais keliais gali.

B. Br.

Los Angeles įsikūrė LITUANUS vajaus komitetas. Komitetą sudaro keturių studentiškų organizacijų atstovai—D. Karaliūtė (ateitininkai), P. Abelkis (akademikai skautai), Povilas Jasiukonis (santariečiai), Vladas Gilys (Stud. Sąjunga). Artimoje ateityje yra planuojama aktyvi veikla.

Hoddesdom, Anglija. — Rugpiūčio 20-tą britų filmų cenzorius John Trevelyan pareiškė, kad amerikiečių filmos seksualinių ir žiaurumu vaizdavimo atžvilgiais praneša net prancūzų filmas.

AR JAU ĮSIGIJOTE ISTORIJĄ?

Kiekvienas sąmoningas lietuvis, kuriam rūpi susipažinti su mūsų pirmųjų ateivių vargais ir rūpesčiais, su pirmųjų draugijų, organizacijų ir parapijų steigimu, su mūsų Susivienijimo praeičia, darbais ir nuopelnais fraternalinėje, tautinėje, religinėje ir kultūrinėje srityse, turėtų įsigyti **LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENIJIMO ISTORIJĄ.**

Istoriją parašė žinomas istorikas dr. Antanas Kučas.

Istorijos kaina $3.00.

Užsisakant išpildykite žemiau paduotą blanką, pridėkite $3.00 ir siųskite **Lithuanian R. C. Aliance of America, P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), WilkesBarre, Pa.**

ISTORIJOS UŽSIPRENUMERAVIMO BLANKA

Siuo užsisakau LRKS Istor.ją ir siunčiu $.....

Vardas - pavardė .....

Numeris ir gatvė .....

Miestas ..... *Zona* ..... *Valstybė* .....

Parašas .....

LITHUANIA'S LOURDES

By REV. JOHN C. JUTT

The year 1958 may well be called Our Lady's year. It marks not only the centenary of the apparitions of the Mother of God in Lourdes but also the 350th anniversary of her apparitions in Shiluva. All Catholics are very familiar with what took place in Lourdes, but very few know what occured in Shiluva.

Shiluva is a small town in central Lithuania whose 2,000 or so inhabitant are for the most part poor farmers. The land is very sandy and overgrown with "shilais," a type of shrub that ordinarily grows on poor, barren land. Hence the name of the town—Shiluva.

It was here that in 1608 Our Lady appeared to some small children almost under the same circumstances as she did in Lourdes 250 years later. That is why in recent years Shiluva has been called the Lourdes of Lithuania.

Lithuania first accepted Catholicism in 1251 when her king, Mindaugas, was baptized in the Catholic faith. Because of the continual attacks and pillagings made upon the country by the Teutonic Knights, the faith was not able to spread until after 1410 when the knights were decisively defeated by Vytautas, the Great. A pious noble who was a close advisor to Vytautas, Petras Giedgaudas, built the first church in Shiluva in 1457 in honor of the Nativity of the Blessed Virgin. It soon became for the people a place of fervent devotion to Our Lady. The church burned down some 40 years later.

In 1500, a new church was built on the site of the old one by Jonas Zavisa who inherited the fortune of Giedgaudas. Influenced by the wave of Protestantism then sweeping Europe, his successor, Melchior, together with a number of Lithuanian nobles, accepted the Calvinist faith in 1532. Soon after, the Calvinists began to persecute the Catholics. Priests were driven out, churches burned down and extreme means used to force the people to accept Calvinism.

Church Burned

One of the chuches burned during the persecution in 1536 was the one in Shiluva. Fortunatly, however, some of the faithful managed to save the treasured picture of the Madonna and Child, a few of the ecclesiastical vestments and some of the official documents of the church. These were placed in a metal-covered oaken chest, which was secretly buried beneath a huge rock near the church.

Some 76 years went by and Calvinism became so widespread that many forgot that there was once a Catholic church in Shiluva. As their parents tilled the soil and their older brothers and sisters tended their flocks, children were accustomed to play around the rock nearby which the altar of the Catholic church once stood.

Apparition

One hot summer day in 1608 while they were playing, the children saw on the rock a woman with beautiful, long hair and charming, loose-fitting garments. She held a Child in her arms. Tears flowed from her eyes. The children became frightened and not one dered to say a word to her. One boy ran to the Calvinist pastor to relate what they had seen. The pastor scolded him and ordered him to return to the fields. He was convinced that the child was a victim of his own imagination.

That evening the children told their parents what they had seen.

Word of this spread rapidly and the next day a large number of people went to the place where the woman appeared. The Calvinist pastor upbraided the people for listening to what he called the tales of the children. He tried to explain that, if someone did appear, it was the devil himself who was attempting to draw them away from the Calvinist faith.

As he was speaking, the woman again appeared on the rock as she did the day before, very sorrowful with tears in her eyes and with a Child in her ams. She appeared just as the children had related the day before. The assembled people became very frightened and not one dared to say a word. The pastor himself, frightened as he was, got enough courage to ask, "Why are you crying?" The woman, in a very sorrowful tone, answered, "Formerly in this place my Son was adored and honored, but now all that the people do is seed and cultivate the land." Having said this, the woman disappeared in the sight of everyone.

Investigation

News of this strange event spread throughout Lithuania. The local bishop became interested and send his representative, Canon Jonas Kazakevicius, to investigate. Satisfied to a certain degree as to the authenticity of the apparitions, the canon took steps to reclaim the land from the Calvinists. He, therefore, sought to obtain the documents which would prove that Petras Giedgaudas had given the land to the Catholic Church. Four years of search revealed nothing.

Finally, he learned that in Shiluva there lived a 100-year-old blind man who knew something about the documents. He related how there stood a Catholic church on that spot, how the church was burned and how some of the faithful buried those documents. The canon asked him if he could show him the place. The blind man replied that he could. When he was led to the spot next to the rock on which the Blessed Virgin appeared, his blindness left him and he began to see. He fell on his knees, kissed the ground and thanked God for the grace granted him. He then pointed out the place where to dig.

Sure enough, the trunk was found with the picture of Mary, the vestments and documents in it. This discovery took place in 1612, but it was only 10 years later that the High Court ultimately decided that the Calvinists must cede all rights to this place to the Catholics.

Having won his case with the Calvinists, Canon Kazakevicius built a small wooden church not on the site of the two former churches but a little away from it. Why he did this is hard to learn unless he had in mind to build there a more elaborate church some day in the future.

Pilgrimages

After the apparitions, there was a steady return of the people to the Catholic faith. From all parts of Lithuania, people flocked to the village of Shiluva to visit the little church and to pay homage to the Mother of God.

According to Bishop Valancius, who made a study of the history of Shiluva, the place was so popular that in 1629 during the annual ceremonies held on the Feast of the Nativity of the Blessed Virgin, more than 11,000 faithful received Holy Communion.

A much larger church was built in 1651 and this one served the many pilgrims for almost 140 years. During all this time, offerings continued to come in and on Sept. 7, 1786, a new stone church of renaissance style was solemnly consecrated.

Soon after, a small wooden chapel was built on the very spot where the aparitions took place. It remained until 1912 when a larger, more elaborate chapel was begun. Because of the war, it was not completed until 1921. The altar itself was built over the rock on which the Blessed Virgin appeared. Pilgrims were accustomed to go on their knees around the altar and kiss the rock which remained visible.

Miraculous Image

One of the items hidden in the buried chest was the Miraculous Image of the Madonna and Child. Where it originally came from is not known but, because of its Byzantine characteristics, it is possible that it was given as a gift by Vytautas, the Great, to Petras Giedgaudas, who built the first church in Shiluva. It is definitely known that the picture held a revered place in the church.

It shows the Madonna in royal robes holding the Divine Child, also arrayed in royal garments. It was the object of great veneration on the part of the faithful and as they obtained from God many favors through it, they attached gold and silver votives to it in manifestation of their gratitude for graces received.

When it was found in the hidden chest soon after the apparitions, it was intact and once again pleced in the church. The faithful again flocked to pray before it. So many gold and silver votives were attached to it that in 1671 they were melted and the picture was richly decorated with gold leaf and precious stones.

The great devotion at the shrine and the numerous miracles that took place through the image prompted the authorities to seek the official approval of the church. After extensive and exhaustive investigations by the diocesan commissions and later by the Holy See itself, Pope Pius VI in 1775 officially proclaimed the apparitions to be true and authentic and permitted public devotion to Our Lady of Shiluva with enriched indulgences. (Ind. Ple.-Bulla Pii VI 1775 augusti 15d).

Papal Approval

On Sept. 8, 1786, with the permission of the Holy See, the Miraculous Image in the presence of over 30,000 people was solemnly crowned with a pure gold crown, blessed by the Holy Father himself.

It may be asked why these apparitions are not better known in the Catholic world. It must be remembered that from 1795 to 1918, Lithuania was ruled by Russia with a heavy hand. The Lithuanian press was suppressed. No religious books could be printed. No one could travel to any place without special Russian permission. Failure to comply with these restrictions meant grave punishment, if not death itself. Consequently, the knowledge of the apparitions could not become as widely known as those at Lourdes an Fatima.

When Lithuania regained her freedom in 1918, devotion to Our Lady of Shiluva began to spread, but in 1940, Lithuania was once again overruled by Soviet Russia. It is not known with any certainty whether the Shrine has been closed or not. Pilgrimages perhaps are not taking place there, but Lithuanians all over the world will manifest their great devotion to the Mother of God on Sept. 8, 1958 through appropriate religious observances in honor of Our Lady of Shiluva.

Lithuanians in New England will congregate at Marianapolis College in Thompson, Conn., where the Marian Fathers have in their chapel an altar in Her honor. They will pray that through their continued devotion to Our Lady of Shiluva, Lithuania may soon be free and her people may once again be able to flock in great pilgrimages to Her shrine.

Priceless Treasures

Even though, because of Lithuania's political circumstances and geographical position, the apparitions at Shiluva are not as well-known at Lourdes, Fatima, Guadelupe and elsewhere, yet the message Our Lady uttered there applies to the entire world. A strong, practicing faith in Our Lord, Jesus Christ, and a sincere fervent devotion to Our Lady should be nurtured and cherished as priceless treasures by every child of God. Only thus can one attain the end of his existence on earth.

(The Catholic Free Press, Aug. 8, 1958, Worcester, Mass.)

WANTED

NEW YORK.—Small garage on Long Island or handy to transportation to East 93rd and Lexington; to store small sport car on weekdays. Phone: Fieldbrook 8-5299 Edward Masilunas.

DIEVAS SU MUMIS

MAŽIESIEMS KATEKIZMAS

Anglų ir lietuvių kalbose

Anglų kalba parašė kun. Richard Felix, O.S.B. Lietuvių kalbon išvertė kun. dr. A. Deksnis. Išleido Šv. Kazimiero Seserys. 78 puslapių, paveikslėliais puoštas. Kaina 30 centų egzemplioriui.

Užsakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa

OPINION OF THE PEOPLE

LITHUANIA

In a recent letter to President Eisenhower, Soviet Prime Minister Nikita Khrushchev stated: "The peoples of Eastern Europe have freely elected their present way of life and will not allow anyone to change it." Someone should ask him when the people of Eastern Europe did this choosing and in what plebiscite.

In the case of Lithuania Stalin and Hitler, through their Foreign Affairs Ministers Molotov and Ribbentrop, decided and agreed (on Sept. 28, 1939) to divide Lithuania without the knwledge or consent of her people. In June, 1940, Soviet Russia invaded and seized Lithuania, arrested her legal government and disbanded the duly elected Parliament, then replaced them with an illegal Soviet puppet government and so-called people's Diet. The Lithuanian people were not asked and never voted for the sovietization and incorporation of Lithuania into the Soviet empire. The illegal annexation was perpetrated by Moscow and her puppets under the dictate of the Kremlin and personal direction of deputy commissar of foreign affairs of the Soviet Union, V. G. Dekanozov.

On June 30, 1940, Soviet Minister Molotov bluntly stated to puppet minister of foreign affairs of Lithuania, Kreve-Mickevicius, that "the leaders of the Soviet Union have decided to incorporate the Baltic States (Lithuania, Latvia and Estonia) into the family of Soviet Republics." On July 21, 1940, while Lithuania was in the grip of the Soviet occupation and under absolute Soviet Communist control, the Moscow-appointed Diet, at its very first session, without any deliberation, and in less than two hours, passed a made-in-Moscow resolution to sovietize and incorporate Lithuania into the Soviet Union. The people of Lithuania had nothing to do with it. Everything was done by Stalin's regime.

When the people of Lithuania opposed the incorporation and the confiscation of their property they were summarily arrested and shipped out to Siberia and other parts of Russia for slave labor and agonizing death. By means of this exclusively Soviet process Lithuania was deprived of not less than 10 per cent (300,000) of her population. Yet Khrushchev now has the audacity to lie to the world saying that these people have freely elected their way of life.

Let there be a withdrawal of his troops, police and colonists from Lithuania, and Khrushchev will see what way of life the Lithuanians, and other presently enslaved peoples, will choose.

Petras Dauzvardis,
Consul of Lithuania

(Chicago Daily Sun-Times, August 16, 1958.)

KELLOG-BRIAND PACT

On August 27, 1928—thirty years ago — fourteen nations signed the so-called Kellog-Briand Pact to outlaw war. A year previously, French Foreign Minister Aristide Briand, as a result of conversations with Professor James T. Shotwell of Columbia University, issued a proposal for the "outlawry of war." The matter was taken up by United States Secretary of State Frank B. Kellogg, who drafted a treaty which was brought to the attention of the other powers. The United States Senate ratified the treaty in January, 1929, and it was further implemented, in 1932, when Secretary of State Stimson announced that the United States would not recognize gains achieved through armed force. Although 62 nations eventually signed the Kellogg-Briand Pact, the moral sanctions behind it proved ineffective to prevent war. It represents, however, a pioneer effort to deal with a problem with which today the world is more than ever concerned.

Common Council

August 31st marks three notable developments in the history of American transportation. *On August 31, 1851,* the *Flying Cloud,*—one of the famous Yankee clippers, for years the finest sailing ships on the seven seas—ended its maiden voyage around Cape Horn and arrived at San Francisco 81 days after leaving New York. Six years later, *on August 31, 1857,* the first overland stage coach from San Antonio, Texas, reached San Diego, California, over the famous Santa Fe Trail. And *on August 31, 1903*—fifty-five years ago—the first automobile to cross the continent successfully (a Packard driven by Dr. H. Nelson Jackson and Sewall K. Crocker) completed its 52-day journey from San Francisco to New York City.

Common Council

MIRĖ ANDRIUS MOLIUS

MIDDLEBORO, Mass.—Andrius Molius mirė rugpiūčio 16. Palaidotas iš Sacred Heart bažnyčios St. Mary's kapinėse, Middleboro, Mass.

Velionis buvo LRKSA 166 kuopos narys.

Paliko nuliūdime sūnų, dukterį, tris anūkus, seserį Mrs. Lucas, gyv. Bridgewater, Mass.

Velionis iš Lietuvos į šią šalį atvyko 1905 m.

Dieve, suteik jam amžiną ramybę!

K. Drevinskas

GALVESTON, Texas.—Rugpiūčio 22-rą žaibas užmušė 15 metų amžiaus Kenneth Luker važiavusį dviračiu (bicycle). Jo b[illegible] panijoną George Allen sužeidė.

PASIRUOŠIMAS ŠILUVOS ŠVENTEI

NEW BRITAIN, Conn.—Jau rengiamės vykt į jubiliejinę Marijos Šilinės Šventę rugsėjo 7-tą, sekmadienį, Marianapoly, pas T. T. Marijonus, Thompson, Conn.

Ši iškilminga šventė, jei neklystu, švenčiama virš 10 metų pas T. T. Marijonus. Kadangi šiais metais sueina 350 metų nuo Švč. P. Marijos apsireiškimo Šiluvoje ir 100 metų Liurde, tai yra jubiliejiniai metai, kurie bus atžymėti nepaprastai iškilmingai.

11 val. šv. Mišias celebruos J. E. Norvich vyskupas Bernard J. Flanagan, D. D., pamokslą sakys svečias kunigas iš Chicagos; 3 val. p. p. Švč. Sakramento adoracija ir procesija; 5 val.—akademija.

Be to bus išpuošti altoriai gražioje T. T. Marijonų sodybos apylinkėje, būtent, Šiluvos, Pažaislio, Aušros Vartų ir Kalvarijos.

Newbritainiečiai rengiasi skaitlingai vykt. Autobusai užsakyti ir išvyks 8 val. ryte nuo Šv. Andriejaus bažnyčios, kampas Stanley ir Church gatvių. Autobuse vietas užsisakykite pas B. Mičiūnienę.

Savo atsilankymu dar kartą parodysim savo maldingumą bei pasivedimą Šv. P. Marijos globai.

Taip pat primenama, kad lengvų užkandžių bus galima gaut vietoj, nes veiks bufetas.

Tad iki susitikimo Marianapolio šilinėj. *B. M.*

LRKSA 13 KUOPOS NARIAMS

BALTIMORE, Md.—Rugsėjo 7 d., pusė po devynių rytą, Šv. Alfonso parapijos svetainėje įvyks LRKSA 13 kuopos susirinkimas. Yra svarbių reikalų mūsų kuopai, todėl būtinas reikalas dalyvauti visiems ir visoms priklausantiems prie 13-tos kuopos. *Valdyba*

LRKSA KUOPŲ SUSIRINKIMAI

ELIZABETH, N. J.—8-čios kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po sumos, Šv. Petro ir Povilo parapijos svetainėje.

CLEVELAND, Ohio.—8-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 1-mą dieną, 7:30 P. M., Lietuvių svetainėje, 6835 Superior Ave. Visos narės-nariai, dalyvaukite.

PHILADELPHIA, Pa.—10 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po sumos Šv. Kazimiero parapijos kambary.

BALTIMORE, Md.—13-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, 9:30 ryte, Šv. Alfonso parapijos svetainėje.

WILKES-BARRE, Pa.—14 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po Sumos, Švč. Trejybės parapijos svetainėje.

TAMAQUA, Pa. — 18-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po Sumos, bažnytinėj svetainėj.

PHILADELPHIA, Pa.—20 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, Šv. Jurgio parapijos svetainėj.

PATERSON, N. J.—65-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, 2 P. M., Šv. Kazimiero parapijos svetainėje, 147 Montgomery Place.

RACINE, Wisconsin. — 67 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po Sumos, bažnytinėj svetainėj, 815 Park Avenue.

SCRANTON, Pa.—83-čios kuopos susirinkimas bus rugsėjo 4-tą dieną, K. of P. svetainėje, Church Avenue, 7:00 P. M.

HARTFORD, Conn. — 89 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, po 10 val. Mišių lietuvių Švč. Trejybės parapijos svetainėje (po bažnyčia).

HAZLETON, Pa. — 90-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po Sumos, pas p. Stasiukonį, 107 Green St., W. Hazleton, Pa.

SO. BOSTON, Mass. — 94 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, pobažnytinėj salėj, Fifth Street, So. Boston, Mass.

CHICAGO, Ill.—101-(A) kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, "Venta" Real Estate patalpose nuo 11 iki 12 val. priešpiet.

BROOKLYN, N. Y. — 115 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, po 11-tos valandos Mišių Šv. Jurgio parapijos svetainėje, 207 York St., Brooklyn, N. Y.

BROOKLYN, N. Y.—134 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po Sumos, Karalienės Angelų parapijos svetainėje. Visi narial ir narės, maloniai dalyvauti.

BROCKTON, Mass. — 141 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po 10 val. Mišių Šv. Kazimiero parapijos svetainėje.

SCRANTON, Pa.—155-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, po pamaldų, Šv. Mykolo parapijos svetainėje.

PITTSBURGH, Pa. — 158 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po Sumos Šv. Kazimiero parapijos mokyklos kambary.

CHICAGO, Ill. — 160-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, 1 P. M. Šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos patalpose. Visos narės-nariai, dalyvaukite.

DAYTON, Ohio.—191-mos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, 2 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

DETROIT, Michigan.—230 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, tuoj po paskutinių Mišių, Šv. Petro parapijos svetainėje.

BINGHAMTON, N. Y. — 270 kp. susirinkimas bus rugsėjo 7-tą dieną, 7:30 vakaro, Šv. Juozapo parapijos svetainėje, kampas Glenwood ir Down Avenue.

LIETUVOS CHEMIKŲ MOKSLININKŲ IR GAMYBININKŲ KONFERENCIJOJE, be kita ko buvo tartasi dėl naujų cheminių fabrikų statybos Lietuvoje. Nutarta steigti respublikinę chemikų draugiją.

VEIKSMINGA PABALTIJO TAUTŲ DEMONSTRACIJA PRIEŠ "TAIKOS KONGRESĄ" STOCKHOLME

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ ĮSPĖJIMAI NUAIDĖJO PER VISĄ DIDŽIĄJĄ ŠVEDŲ SPAUDĄ

Kaip praneša Eltos bendradarbis Skandinavijoje, Pabaltijo ir kitų pavergtųjų tautų atstovai ryšium su prokomunistiniu "Pasaulinės taikos kongresu" Stockholme liepos antroje pusėje ėmėsi kai kurių žygių, kurių pasekoje gerokai susikompromitavo to tariamo taikos kongreso iniciatoriai. Kaip žinoma, buvo norėta tą kongresą sukviesti Oslo mieste, bet norvegų valdžia nedavė leidimo. Švedijos vyriausybė nesipriešino, leido. Tad Baltijos komitetas drauge su kitomis išeivių organizacijomis ėmėsi kontrakcijos. "Taikos kongreso" atidarymo dieną (liepos 16 d.) buvo paskelbtas švedų spaudoje rašytojo Igno Jurkūnošeiniaus paruoštas bendras atviras laiškas.

Tos pat dienos vakare Baltijos Komitetas ir išeivinės organizacijos surengė Medborgarhuset (Piliečių rūmuose) didelėje salėje viešą mitingą. Nežiūrint vasaros karščio ir dar karštesnių pasaulinių įvykių susirinkusieji netilpo salėje. Reikėjo užimti ir antroji mažesnė salė, kur žmonės galėjo sekti mitingą tik per radijo garsiakalbius. *Kalbėjo A. Rei apie Baltijo valstybių labai sunkią padėtį, kuri vis dėlto jų tautoms neatima išsilaisvinimo vilties.* Nepaprastai geras oratorius, iš New Yorko specialiai atskridęs vengras politikas Bela Fabian, dramatiškai pavaizdavo komunizmo metodus, pabėręs naujų ryškių pavyzdžių. Jis įrodė, kad Nagy, Maletar ir kiti du vengrai be teismo, "troikos sprendimu" Chruščiovui įsakant buvo pakarti Maskvoje ir kad Vengrijoj esama specialių koncentracijos stovyklų, kurios pilnos nubaustų pačių rusų karininkų ir kareivių. Jis kvietė Paul Sartre ir kitus iš "Pasaulinio taikos kongreso" atvykti čia ir išgirsti tiesos. Profesorius Birger Nerman, taip pat nepaprastas oratorius, gėdino Švedijos vyriausybę, leidusią komunistiniam maskaradui rinktis Stockholme.

Mitingas priėmė rezoliuciją, kuri drauge su paskelbtu atviru laišku buvo tą pat vakarą pasiųsta posėdžiaujančiam "taikos kongresui".

Spaudoje tilpo mitingo platūs aprašymai. Pasauliniai įvykiai jo nenukonkuravo, matomai tik suaktualino. "Dagens Nyheter" vedamajam šiandien dėkoja profesoriui B. Nerman ir Baltijos komitetui už naudingą "akių atvėrimo darbą". Profesinių sąjungų organas "Stockholms Tidningen" savo vedamojo komentaruose netiki, kad "Pasaulinis taikos kongresas" atsakys į atvirą laišką ir mitingo reikalavimą pašalinti sovietinę imperialistinę kariuomenę iš Europos okupuotų valstybių. Labai teigiamai mitingą komentuoja ir provincijos spauda. Gi apie "Pasaulinį taikos kongresą" pasidarė gerokai tylu. Jis nebesukėlė to atgarsio, kurio jo planuotojai tikėjosi. *Elta*

Persiuntimui siuntinių į SSSR, Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitas respublikas naudokitės patarnavimu patikimos, atydžios ir skubios firmos

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 West 14th Street, New York 11, N. Y., Tel. CH 3-2583

(Licensed by the USSR

MŪSŲ SKYRIAI:

308 W. FOURTH ST.

BOSTON 27, MASS. Tel. ANdrew 8-5040

116 EAST 7th STREET NEW YORK CITY Tel.: YU 2-0380

900 LITERARY ROAD CLEVELAND 13, OHIO Tel.: TOwer 1-1461

132 FRANKLIN AVE. HARTFORD, CONN. Tel.: CHapel 6-4724

11339 JOS. CAMPAU DETROIT 12, MICH. Tel.: TOwnsend 9-3980

332 FILLMORE AVE. BUFFALO 6, N. Y. Tel.: MOhawk 2674

632 W. GIRARD AVE. PHILADELPHIA 23, PA. Tel.: WAlnut 5-8878

Visais klausimais, ryšyje persiuntimo siuntinių Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atydžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks Jums visus nurodymus.

Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klijentų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų).

Jūs dar spėsite persiųsti maisto produktus va saros laikui.

Mūsų įstaigose yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, kaip tai—sviesto, arbatos, kavos, ryžių, kumpių ir tt., o taip pat pramonės gaminių: vilnonių audeklų, dirbtino šilko, odų visokiausių rūšių, skarelių, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.

Atsiminkite, kad mes esame specialistai siuntinių persiuntime.

VIETINĖS ŽINIOS

WYOMING KLONIO LIETUVIŲ DIENA

Pirmadienį, rugsėjo (Sept.) 1 dieną, Darbo Dienoje (Labor Day), įvyks Wyoming Klonio 45-ji Lietuvių Diena gražiame Sans Souci parke su turininga meniška programa, kurią išpildys "Dainos" Draugijos jungtinis choras, vadovaujant muzikui Petrui J. Karašauskui.

Kad tinkamiau atžymėti šią nepaprastą 45-ją Lietuvių Dienos sukaktį, "Dainos" Draugija užkvietė kalbėtoją kunigą kompozitorių Kazimierą Senkų, atvykusį net iš Hechingen, Vokietijos, kuris pasakys svarbią kalbą Lietuvos ir bažnytinės muzikos reikalais.

Programa prasidės 3:00 po pietų parko paviljone.

MIRĖ PETRAS NAUJALIS

Rugpiūčio 24-tą General ligoninėj mirė ilgametis LRKSA 1 kuopos narys Petras Naujalis, gyv. 682 Main St., Edwardsville.

Pašarvotas buvo direktoriaus Šukviečio įstaigoje.

Palaidotas rugpiūčio 28-tą iš Kingston'o Šv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle.

Velionis gimė Lietuvoj, apie 60 metų išgyveno šiame rajone. Dirbo anglies kasyklose, taipgi prie Luzerne teismo rūmų, kaip "caretaker". Trys metai atgal pasitraukė poilsin.

Paliko dukterį Florence.

Amžiną atilsį!

KELIONĖ Į ŠVENTOVĘ AURIESVILLE, N. Y.

Wilkes-Barre Švč. Trejybės parapijos draugija The Confraternity of Christian Mothers šių metų rugsėjo 21 d. rengia kelionę į Our Lady of Martyrs šventovę Auriesville, N. Y.

Auriesvillėj yra šventovė 8 jėzuitų kankinių, kurie yra pirmaisiais kanonizuotais šventaisiais Šiaurinės Amerikos kontinente.

Kas norėtų daugiau žinių apie šią pilgriminę kelionę arba norėtų prisidėti, rezervacijų reikalu kreipkitės į Mrs. John Ivan, tel. Valley 4-6556; arba į Mrs. Charles Konarski, Valley 4-1266.

A. A. Mirusiems

A. A. MRS. ELEANOR NOVICK, 105 Prospect St., Wilkes-Barre, mirė rugpiūčio 1 d., palaidota rugpiūčio 5-tą iš Švenč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Velionė buvo gimusi Swoyervillėje. Paliko vyrą, 4 sūnus, 3 dukteris, 10 anūkų ir 3 seseris.

4-TOS APSKRITIES IŠVAŽIAVIMAS

LRKSA 4-tos Penna apskrities antrasis šių metų išvažiavimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 14 d., gražiame Sans Souci parke. Rengėjai darbuojasi, kad suvažiavusi publika linksmai ir maloniai praleistų laiką. Rengėjai turės programą ir refreš mentų standą prie kurios bus geriausia proga sueiti savo draugus ir pažįstamus.

Pelnas labdaringiems ir tautiniams reikalams.

Išvažiavimo rengimo komitetą sudaro apskrities valdyba, būtent: pirmininkas Pranas Katilius, vicepirmininkai Juozas Balčius, Marijona Navikienė ir Marijona Kuprienė, sekretorius Antanas Meškauskas, iždininkas Vincas Agurkis, iždo globėjai Vincas Grieštaraitis ir Vladas Kieliauskas.

Rengėjai kviečia visuomenę dalyvauti rugsėjo 14 d. išvažiavime.

RUOŠIASI PAMINĖTI ŠV. KAZIMIERO JUBILIEJŲ

E. ST. LOUIS, Ill.—Nekalto Prasidėjimo parapijos klebono kun. dr. A. Deksnio iniciatyva, š. m. rugpiūčio mėn. 5 d. buvo sukviestas vietinių lietuvių organizacijų atstovų pasitarimas dėl pasiruošimo šv. Kazimiero 500 metų gimimo jubiliejui paminėti.

Nutarta paminėjimo iškilmes suruošti š. m. spalių mėn. 5 dieną ir tuo tikslu sudarytas rengimo komitetas.

Kun. klebonas A. Deksnys painformavo susirinkusius, kad iškilmių dieną 11 val. ryte Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje pontifikalinės mišias atlaikys J. E. Belleville vyskupas Albert R. Zaruweste, o tai dienai pritaikytą pamokslą pasakys J. E. vyskupas V. Brizgys.

Po iškilmingų pamaldų aukštieji svečiai parapijos salėje turės vaišes, o po to, toje pačioje salėje, bus atidaryta paroda vaizduojanti šv. Kazimiero lietuviškąją kilmę ir jo kultą katalikiškame pasaulyje. *M. K.*

LENKAI APIE SEINŲ LIETUVIŲ PADĖTĮ

Lenkijos Viceministeris Lietuvių Pasitarime

Varšuvos laikraštis "Zycie Warszawy" liepos 9 d. laidoje rašo apie Seinų krašto lietuvius, kurių ten anot laikraščio esą 8,000. Pastebima, kad vietos administracija iki šiol per mažai atsižvelgusi į vietos gyventojų lietuvių interesus, kas iššaukę kritikos. Padėties pagerinimui esą padaryti tam tikri administraciniai pertvarkymai. Lietuvių vaikai šiandien turį galimybę mokintis tėvų kalboje 6-se mokyklose ir viename licėjuje. Rinkimuose į vietos tarybas išrinkta 53 lietuviai deputatai. Liepos 8 dieną įvykęs lietuvių visuomenės pasitarimas, kuriame dalyvavę apie 150 asmenų. Į pasitarimą atvykęs taip pat ir Lenkijos vidaus reikalų viceministeris Z. Sznek ir tautybių reikalams komisijos prie lenkų komunistų partijos centro komiteto sekretorius A. Slaw. Pasitarime išryškėję sumanymai, kaip įgyvendinti tokią tvarką, kad būtų labiau atsižvelgiama į vietos gyventojų (lietuvių) interesus. Pageidauta daugiau kontaktų tarp lenkų įstaigų ir lietuvių gyventojų (E.).

KROKUVIETIS LITERATAS APIE LANKYMĄSI VILNIUJE

"Zycie Literackie" (Krokuva) lenkų literatų savaitraštyje birželio 29 d. (26 nr.) tilpo didžiulis straipsnis apie septynių dienų lankymąsi Vilniuje.

Autorius Bohdan Drozdowski tarp kitko stebisi, kad Lietuvoje išleidžiama tiek daug grožinės lenkų literatūros knygų. Girdi, tokių knygų būtų galima iš pačios Lenkijos gauti. Drozdowskis atpasakoja savo susitikimus ir pasikalbėjimus su kai kuriais Lietuvos rašytojais ir poetais. Jie pareiškę, kad šių dienų Lietuvos literatūra pasižyminti savo lietuviškumu. Tai įvertiną ir knygų skaitytojai. Jie greit išgrobstą lietuviškas knygas. Baltakio knygos "Velnio tiltas" per dvi dienas buvę išpirkta 5,000 egzempliorių. Gyventojai visa branginą, kas yra lietuviška. Didelė viltis iš jaunųjų lietuvių poetų tarpo tai Justinas Marcinkevičius. Sutikęs, žinoma, ir literatų, kurie pareiškę, kad girdi, dar niekad nebuvę tokio lietuvių literatūros ir mokslo pakilimo, kaip dabar.

Straipsnio autorius lenkas pastebi, kad lietuvių emigracija, taip pat kaip ir lenkų emigrantai, stengiasi nepriduoti reikšmės tam, kas sukuriama tėvynėje po karo. Lenkas cituoja vieno lietuvio pasisakymą, girdi, emigracija nesiorientuojanti dabartinėje padėtyje, nežinanti, kas dedasi krašte. — Rašydamas apie šių dienų lietuvių muziką, lenkas pastebi, kad ji esanti labai liūdna. Kompozitoriai daugiau atsiremia į lietuvių liaudies meliodijas. — Pakartotinai autorius grįžta prie lietuvių kalbos grožio. Cituoja iš "Gražinos" ištisą posmą lietuvių kalba.

Tas pats laikraštis "Zycie Literackie" liepos 6 dienos laidoje įsidėjo trijų skilčių rašinį apie M. K. Čiurlionį kaip pirmąjį abstrakcionistą (tapyboje). Autorius: Jerzy Ludwinski. *Elta*

PILIEČIAI IR UŽSIENIO POLITIKA

Automobilių fabriko darbininkas kokio nors mažo diskusinio pobūdžio susirinkimo metu atsistoja, per kelias minutes kalba apie Europos paprasčiausio turgaus reikšmę; šeimininkė kalba apie Europos paprasčiausio kia turėtų jose būti Amerikos politika; studentas kelia klausimus apie Vengrijos sukilimą; biznierius diskutuoja pasaulio ekonomijos vystymasi ir mokytojas kalba apie Vidurio Rytų nacionalizmą.

Amerikos valdžia turi savo oficialią politiką, liečiančią šias visas sritis, bet viešoms diskusijoms, savaime aišku, niekad nėra galo ir publikos nuomonė daro įtaką į valdžios veiksmus. Piliečių grupės, neturinčios tiesioginio ryšio su valdžia ar bet kokia politine partija, veikia tikslu skatinti tokias diskusijas ir išvystyti informuotos publikos opiniją. Užsienio Politikos Draugija ir yra viena tokių grupių.

Užsienio Politikos Draugija buvo įkurta prieš 40 metų kaip nevaldinė, nepartinė ir neprofitalinė organizacija. Jos tikslas yra padėti amerikiečiams susigaudyti pasaulio problemose. Ji paruošia specialius kursus apie pasaulines problemas, kurie veikia studijų grupėmis visose šio krašto vietovėse. Šių studijų kursai žinomi "Didelių Sprendimų . . . 1958 m." vardu ir yra prieinami dalyviams šiais metais 500 Amerikos vietovėse.

Grupės susirinko kartą į savaitę per 8 savaites šių metų pradėjusio pavasario bėgyje, ir kiekvienas dalyvaujantis savo laisvu laiku turėjo daug intensyviai skaityti. Programos punktai buvo parinkti pereitų metų pabaigoj po to, kai apie 5000 valdžios ir biznio lyderių išreiškė savo nuomones ir jų pasiūlymai buvo išdiskutuoti specialaus Užsienio Politikos Draugijos Komiteto.

Punktai, su kuriais Amerika susiduria formuodama savo politiką, įtraukia klausimus, liečiančius visas pasaulio vietas. Sąrašo pradžioje šiais metais pirmavo punktas, kokia turėtų būti Amerikos politika su Sovietų Sąjunga. Sekantis punktas lietė nusiginklavimą — apsaugą rakietų amžiuje. Kiti punktai lietė Jungtines Europos Valstybes, Amerikos atsakomybę Vidurio Rytuose, pasaulio ekonominę politiką bebundančios Afrikos ir Amerikos politikos komunistinės Kinijos požiūriu.

Diskutinės grupės buvo sudarytos iš savanorių žmonių ir buvo remiamos daugelio paskirų vietinių ir viešų organizacijų, į kurias įeina Jaunimo Prekybos Rūmai (Junior Chembers of Commerce), Tėvų - Mokytojų Draugija, klubai, mokyklų grupės, bibliotekos ir moterų grupės.

Ši programa per savo straipsnius, filmus ir kalbėtojus skatina studijas apie užsienio reikalus.

"Didelių sprendimų . . . 1958 m." programa atstovauja mažiausiai vieną atsakymą į problemą, paminėtą prezidento Eisenhowerio: "Kiekvienas pilietis turi darbą, kurio jis negali pavesti kitam. Jis jo negali pavesti nei galingiausiam ir įtakingiausiam politiniam lyderiui. Jis turi aktyviai save pasiinformuoti."

Common Council

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ DIENA

Senatorius William F. Knowland pasakys pagrindinę kalbą. Be senatoriaus Knowland, dalyvaus dar trys kongreso nariai.—Dainuos solistė A. Stempužienė iš Cleveland, Ohio.

Kalifornijos Lietuvių diena, kuri įvyks rugsėjo 7, sekmadienį, Los Angeles Breakfast klubo patalpose, 3201 Los Feliz Blvd., bus didžiulė Vakarų Amerikos lietuvių šventė. Ši Kalifornijos Lietuvių diena, kaip ir visos praeityje, yra rengiama Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, kuriai sumaniai ir energingai vadovauja klebonas kun. J. Kučingis. Paprastai į Kalifornijos Lietuvių dieną suplaukia masės lietuvių iš visos Kalifornijos ir aplinkinių valstybių. Klebonas kun. Kučingis tikisi šiemet sulaukti iki 3,000 lietuvių Kalifornijos Lietuvių dienoje.

Į Kalifornijos Lietuvių dieną atvyks ir pagrindinę kalbą pasakys didysis Lietuvos ir lietuvių reikalų gynėjas senatorius William F. Knowland. Šioje šventėje dalyvaus ir senatoriaus žmona Helen Knowland. Be senatoriaus Knowland dalyvaus kongreso nariai Lipscomb, McDonough ir Hiestand ir tars po trumpą žodį. Be įvardintųjų, šventėje dalyvaus dar visa eilė žymių amerikiečių.

Kalifornijos Lietuvių dienos meninę programą atliks solistė A. Stempužienė iš Clevelando, kompozitoriaus Broniaus Budriūno vadovaujamas Šv. Kazimiero parapijos choras ir S. Fledžinskienės vadovaujama tautinių šokių grupė. Nėra jokios abejonės, kad menine programa bus visi tikrai sužavėti.

Pirmajai Kalifornijos Lietuvių dienos daliai vadovaus teisėjas Joseph Peters-Petraitis, gi meninės dalies vedėja bus filmų ir televizijos aktorė Rūta Kilmonytė.

Po programos bus duodami pietūs bei užkandžiai; bus pardavinėjami gėrimai. Tuoj po programos erdvioje Los Angeles Breakfast klubo salėje bus pradėti šokiai. Šokiams gros lietuvio M. Krafto orkestras.

Programos pradžia—2 val. po pietų.

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas kun. J. Kučingis ir parapijos komitetas, kuriam vadovauja Frank Speecher, yra tikrai verti visų lietuvių padėkos už tokios didžiulės šventės suorganizavimą ir pravedimą. Kiekvieneriais metais suorganizuojama vis puikiau, ir lietuvių dalyvauja vis daugiau. Šiemet Kalifornijos Lietuvių diena savo iškilmingumu pralenks visas keturias dienas, buvusias praeityje. *L. Vlk.*

45-JI WYOMING KLONIO LIETUVIŲ DIENA

ĮVYKSTA DARBO DIENĄ (LABOR DAY)

RUGSĖJO-SEPTEMBER 1, 1958

SANS SOUCI PARKE

Rengia "DAINOS" Dr-ja, kurią sudaro Wyoming Klonio lietuvių R. K. parapijų chorai.

3:00 P. M. parko paviljone prasidės MENINĖ PROGRAMA, kurią išpildys "Dainos" Dr-jos jungtinis choras diriguojant muzikui PETRUI J. KARAŠAUSKUI. Kalbės KUN. KOMPOZITORIUS KAZIMIERAS SENKUS, šiomis dienomis atvykęs iš Vokietijos. Programos vedėjas DR. L. A. RANSAVAGE.

Rengėjai kviečia visuomenę dalyvaut sukaktuvinėje Wyoming Klonio Lietuvių Dienoje.

NEUŽMIRŠTAMOS LIETUVIŲ FRONTO DIENOS DAINAVOS STOVYKLOJE

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos gražiojoje stovykloje, dabar pavadintoj lietuvišku Dainavos vardu, rugpiūčio 10-17 dienomis Amerikos ir Kanados Lietuvių Fronto Bičiuliai surengė didingas studijų ir poilsio dienas.

Studijų ir poilsio dienos rengtos Lietuvos nepriklausomybės 40 metų sukakties ženkle. Politiniai reikalai buvo išjungti ir neliesti. Viskas koncentravosi apie Lietuvą, jos kultūrinius laimėjimus ir giliu žvilgsniu žvelgta pirmyn—kaip išlaikyti lietuvybę Amerikoje.

Studijų savaitės vadovu buvo dr. V. Majauskas, ūkinių reikalų tvarkytoju J. Butkus, o studijos savaitės kapelionu kun. P. Garšva, MIC, kiekvieną rytą studijų savaitės dalyviams laikęs pamaldas.

Studijų dienos pradėtos rugpiūčio 10 d. Detroito tautinių šokių grupės "Šilainės" ir jaunųjų menininkų Marytės ir Kazio Leknių meninės programos išpildymu. Meninę programą praturtino aktorė Elenutė Blandytė savo gražiu deklamavimu.

Studijų savaitės metu dr. J. Kaupas skaitė paskaitą "Lietuvių kultūros pradai", kun. dr. A. Baltinis ir inž. A. Narutis skaitė paskaitas "Lietuvos kovų prasmė". Rašytoja Alė Rūta Nakaitė ir Aldona Nasvytytė-Augustinavičienė skaitė paskaitas "Moters vaidmuo rezistencijoj". Dr. A. Damušio paskaita lietė Lietuvos laimėjimus civilizacijos srityje. Prof. J. Brazaitis skaitė paskaitą "Lietuvių charakterio bruožai". Visos paskaitos buvo gerai paruoštos ir sukėlė gyvas diskusijas.

Rugpiūčio 15 d. vakaras paskirtas kritusiųjų Lietuvos laisvės kovotojų prisiminimui. Vakare, jau visiškai sutemus, 150 studijų savaitės dalyvių su degančiomis žvakutėmis rankose tyliai nukeliavo prie aukšto kalno, kur prožektorių šviesoje didingai spindėjo dailininko A. Valeskos pieštas Sopulingosios Dievo Motinos paveikslas. Kun. St. Dabušis paskaitė maldos žodžius į Mariją, kad ji laimintų kritusius Lietuvos laisvės kovotojus ir globotų Lietuvą. Agnė Jasaitytė-Kižienė, aktorė E. Blandytė gražiai padeklamavo pritaikintus eilėraščius. Kun. Dabušis perskaitė priesaiką Marijai. Priesaikos žodžius kartojo visi susirinkusieji. Pasigirdo giesmė Marija, Marija. Minėjimas baigta malda—giesmė Viešpaties Angelas ir Amžiną Atilsį. Kritusiųjų minėjimas turėjo religinį pobūdį. Po minėjimo visi grįžo su degančiomis žvakutėmis prie vėliavos. Labai įspūdingai nuskambėjo jautrus dr. A. Damušio žodis.

Vienas vakaras skirtas literatūros vakarui, kuriame dalyvavo rašytojai J. Kaupas, A. Nakaitė, A. Baronas.

Vakarais galingai skambėjo Lietuvos partizanų ir liaudies dainos. Buvo leidžiamas humoristinis dienraštis "Pyglio kotas", kurį redagavo dr. S. Aliūnas, talkininkaujamas dr. J. Kaupo ir dr. K. Ambrozaičio.

Lietuvių Fronto Bičiulių studijų savaitės metu p. Jasiūnas buvo surengęs gražią lietuvių tautodailės parodėlę.

Studijų savaitė baigta prof. J. Brazaičio žodžiu, tartu vėliavos nuleidimo iškilmių metu. Matėsi daug Detroito lietuvių visuomenės. Vakare įvyko didelis koncertas studijų savaitės dalyviams ir Detroito lietuvių visuomenei. Erdvi Federacijos stovyklos salė buvo sausakimšai pripildyta. Koncerto programą atliko East Chicagos vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Fausto Strolios, solistė Danutė Stankaitytė ir aktorė Elenutė Blandytė.

Studijų savaitėje dalyvavo apie 150 frontininkų iš Amerikos ir Kanados. Paskaitose ir minėjimuose labai gausiai dalyvavo **Detroito lietuvių visuomenė.**

Bendrai, antroji Amerikos ir Kanados Lietuvių Fronto Bičiulių studijų savaitė praėjo didžiausu pasisekimu ir visiems paliko ilgai neišdilstančius įspūdžius. Pusę studijų savaitės dalyvių sudarė lietuvių jaunimas, kuris nepailstamai traukė lietuviškas dainas ir krykštavo jaunystės džiaugsmu.

Trečioji studijų savaitė įvyks 1959 vasarą. Jos rengimu rūpinsis Clevelando Lietuvių Fronto Bičiuliai.

Kai Amerikos ir Kanados Lietuvių Fronto Bičiuliai studijų savaitę baigė, tuo pačiu metu Europos Lietuvių Fronto Bičiuliai pradėjo studijų savaitę Muencheno apylinkėse. Europos frontininkų studijų savaitės parėmimui Amerikos ir Kanados LFB suaukojo ir pasiuntė 155 dolerius.

M. Kietis

RETĖJA SENESNIŲJŲ LIETUVIŲ EILĖS

NEW BRITAIN, Conn.—Šešių dienų laikotarpy mirė J. Juškelis ir J. Čekanauskas, pasirgę po keltą savaičių; Martynas Rutkauskas mirė staiga—išėjęs į daržą parsinešt daržovių pasijuto silpnai, paprašė vandens ir sukrito vietoje; prie jo buvo M. Skrabulis, kuris ir pranešė apie mirtį velionio šeimai.

Visų trijų mirusių šeimos priklauso prie Šv. Andriejaus bažnyčios, iš kurios ir buvo palaidoti Šv. Marijos kapinėse.

Tebūna amžina ramybė mirusių vėlėms. Gili užuojauta šeimoms! *B. M.*

HARRISONVILLE, Mo. — Rugpiūčio 26-tą dėl dviejų automobilių susitrenkimo žuvo 8 asmenys, kiti 2 sužeisti.

LOS ANGELES, CALIFORNIA

NAUJAS "LIETUVIŲ DIENŲ" ŽURNALO NUMERIS. "Lietuvių Dienų" žurnalo rugsėjo numeris jau pasiekė prenumeratorius ir platintojus. Žurnalo rugsėjo numeris įdomus ir savo žodine ir iliustracine dalimis. Šio numerio viršelį puošia kompozitoriaus Br. Budriūno nuotrauka. "Lietuvių Dienų" žurnalo rugsėjo numeris gausiai iliustruotas nuotraukomis iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo bei veiklos. Šiame numeryje rašo: Vl. Jakubėnas, Ig. Šeinius, E. Arbas, dr. K. Pakštas, St. Zobarskas, W. M. Chase ir kt. Metinė prenumerata $6.00. Administracijos adresas: 9204 South Broadway, Los Angeles 3, Calif.

* * *

NAUJA KNYGA—"RINKTINĖS MINTYS". "Lietuvių Dienų" leidykla išleido kun. dr. J. Prunskio knygą — *"Rinktinės mintys"*. Tai stora, virš 300 puslapių knyga. Šioje knygoje sudėta tūkstančiai garsiųjų pasaulio žmonių pasisakymų įvairiausiomis temomis. Knygos kaina $4.00. Galima knygą gauti "Lietuvių Dienų" leidykloje, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Cal.

* * *

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS APYLINKĖ UŽVEDA KARTOTEKĄ. LB Los Angeles apylinkė pasiryžusi surinkti visų lietuvių, gyvenančių pietinėje Kalifornijos dalyje, adresus. Kartoteką tvarkys dr. J. Varnas, LB Los Angeles Apylinkės valdybos narys. Visi lietuviai kviečiami talkininkauti jam šiame darbe. Jo adresas šis: 596½ N. Lake Ave., Pasadena, Calif.

* * *

VAKARIENĖ IR ŠOKIAI STATLER VIEŠBUTYJE. Kalifornijos lietuviai republikonai rengia vakarienę ir šokius 1958 metų spalio 25 d., šeštadienį, 6 val. 30 min. Statler viešbutyje. Vakarienėje dalyvaus visa eilė žymių valdžios pareigūnų.

* * *

VYČIAI PRADĖJO LEISTI MĖNESINĮ BIULETENĮ. Lietuvos Vyčių Los Angeles kuopa pradėjo leisti anglišką mėnesinį biuletenį. Biuletenyje duodama informacijų angliškai apie lietuvių veiklą visame krašte. Paskutiniame numeryje rašoma apie Pasaulio Lietuvių Kongresą. *Ž. Z.*

MIDDLEBURG, Pa. — Rugpiūčio 20-tą Mrs. Edna Mae Lamparter nušovė savo 14 metų dukterį Jacqueline May ir sunkiai pašovė 8 metų sūnų James William.

DARBININKŲ VERGIJA SOVIETINĖJE SANTVARKOJ

Lietuvoje kaip ir kituose komunistų valdomuose kraštuose profesinės sąjungos yra grynas valdžios ir partijos įrankis darbininkams prižiūrėti ir išspausti iš jų kiek galint daugiau darbo, gamybos. Rinkimai į profesines sąjungas nėra tikri rinkimai, o tik "dėl akių". Pereitų metų rudenį išleistomis instrukcijomis rinkimai į profesines sąjungas kai kuriais atvejais gali būti ir visai vieši, renkant rankos pakėlimu, savaime aišku, visa vykdant partijos instruktoriams nurodinėjant ir prižiūrint. Į žemesnes nereikšmingas renkamas vietas dar gali pakliūti ir vienas kitas eilinis darbininkas. O į žymesnes, atsakomingesnes pareigas "renkami", kaip taisyklė, tik kompartijos centrų nurodyti ir pripažinti kandidatai. Darbininkų masės į profesinių sąjungų valdomuosius organus tad ir žiūri kaip į pagelbines partijos ir valdžios įstaigas, kuo jos ir yra. Suprantma, kad tokiu profesinių sąjungų pobūdžiu sovietų valdomuose kraštuose darbininkai negali jaustis patenkinti, nes jie tikrovėje neturi organizacijos, kuri juos užtartų. (E.)

"GARSO" KNYGŲ KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

RAMYBĖS ŠALTINIS. Surinko prelatas P. M. Juras. Išleido Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija, Chicago, Ill., 1954 m. 544 puslapių. **Kaina $3.00.**

ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės. Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis, kad žmonės gali sekti kunigą maldose ir giedoti giesmes su choru. **Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.**

ŽYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų) ..... .50

MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais ..... .40

ĮVAIRAUS TURINIO

KOVOSE DĖL LIETUVOS. II-ji dalis. Parašyta gen. Stasio Raštikio. 686 pusl. Kaina: įrištais viršeliais—$7.00; neįrištais—$6.50.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai kiekvienai dienai. Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. **Kaina tik $4.00.**

CROSSES (KRYŽIAI)—Romanas. Parašė Vincas Ramonas. Anglų kalbon išvertė Milton Stark. Išleido "Lietuvių Dienos". Įdomi knyga angliškai skaitantiems. 329 pusl. **Kaina $4.00.**

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU? Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius popierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbomis. Knygutė mažo formato. Gali moterys ją įsidėti į ridiūlį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Kaina 25 centai.

SMULKIOJI TAUTOSAKA—patarlės, priežodžiai, posakiai. Surinko ir užrašė Jonas Mingirdas. Kaina $2.50.

KARALIAI IR ŠVENTIEJI, Elenos Tumienės eilėraščiai. **Kaina $2.50.**

ŠVENTIEJI AKMENYS (eilėraščiai), Fausto Kiršos 2.00

DIDYSIS INKVIZITORIUS, prof. Ant. Maceinos 2.00

JOBO DRAMA, prof. Ant. Maceinos 2.00

MIŠIOS, Jeronimo Kačinsko 1.50

LIAUDIES DAINOS, IV, K. V. Banaičio 2.00

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.

GALIMA ĮSIGYT ŽODYNŲ

"Garso" administracijoje galima įsigyt praktišką dviejų dalių — angliškai - lietuvišką ir lietuviškai - angliškai **Marlborough's išleistą žodyną.**

Redaguotas Rev. H. H. Pewtress ir Rev. I. Geriko

833 puslapių. Kaina $4.50

Kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P.O. Box 32 (71-73 S. Washington St.), Wilkes-Barre, Pa.